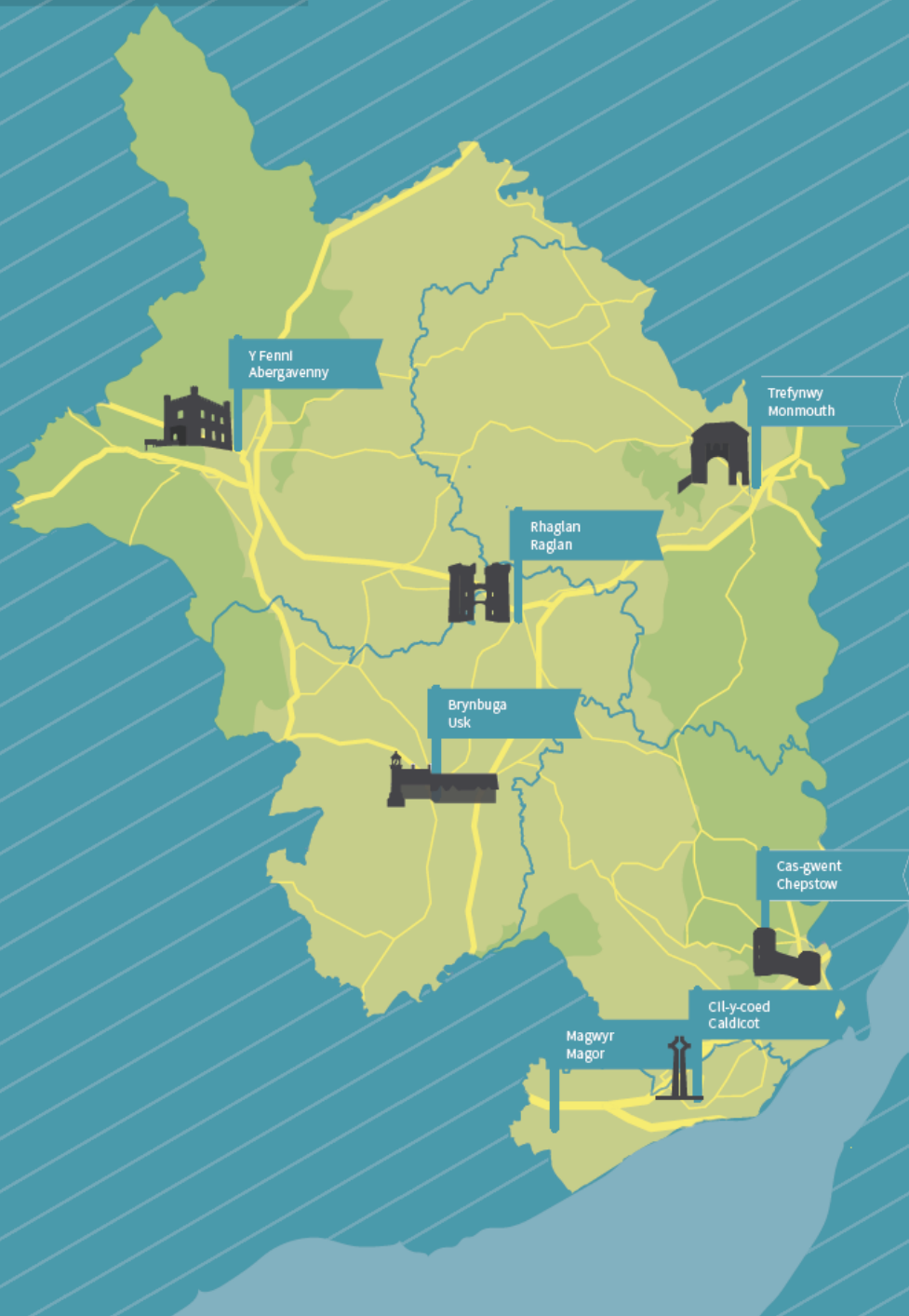

SIR FYNWY

MONMOUTHSHIRE

Bwrdd Gwasanaethau
Cyhoeddus Sir Fynwy
Cynllun Llesiant
Adroddiad Blynyddol 2021

MON
MOUTH
SHIRE

Cynnwys

Cynnwys.....	2
Cynllun Llesiant y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus.....	3
Amcanion Llesiant – Cynnydd hyd yn hyn.....	7
Llesiant Amcan 1 – Rhoi i blant a phobl ifanc y dechrau gorau posibl mewn bywyd.....	7
Llesiant Lefel 2 – ymateb i'r heriau sy'n gysylltiedig â newid demograffig.....	12
Llesiant Amcan 3 - Amddiffyn a gwella gwytnwch ein hamgylchedd naturiol tra rydym yn lliniaru ac yn addasu i effaith newid yn yr hinsawdd.....	16
Astudiaeth Achos: Gwent Barod i Hinsawdd - Amddiffyn a gwella gwytnwch ein hamgylchedd naturiol wrth lliniaru ac addasu i effaith newid yn yr hinsawdd.....	22
Llesiant amcan 4 - Datblygu cyfleoedd i gymunedau a busnesau fod yn rhan o sir sy'n ffynnu'n economaidd ac sydd â chysylltiadau da.....	24
Craffu ar Amcanion Llesiant.....	27
Cynghorau Cymuned a Thref.....	28
Sut ydym ni'n gwneud?.....	37
Dangosyddion Cenedlaethol.....	37
SYG Mesur Llesiant Cenedlaethol.....	37
Diweddariad Aseiad Llesiant.....	39
Camau Nesaf.....	44

Cynllun Llesiant y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus

Ym mis Mai 2018, mabwysiadodd y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus, partneriaeth strategol cyrff cyhoeddus Sir Fynwy, eu Cynllun Llesiant yn unol â gofynion Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru). Cytunwyd ar y pwrpas a rennir o **adeiladu cymunedau cynaliadwy a gwydn**, tri dyhead trawsbynciol a fyddai'n berthnasol i'r holl amcanion a chatau, a phedwar amcan llesiant - dau am bobl a dau am y lle, fel y dangosir yn y tabl canlynol:

Pwrpas	Adeiladu Cymunedau Cynaliadwy a Gwydn	
Ein dyheadau yw:	Lleihau anghydraddoldebau rhwng cymunedau ac o fewn cymunedau Cefnogi ac amddiffyn pobl sy'n agored i niwed Sylweddoli'r buddion sydd gan yr amgylchedd naturiol i'w cynnig	
Ein Hamcanion Llesiant yw:	<i>Pobl / Dinasyddion</i>	<i>Lle / Cymunedau</i>
	Rhoi i blant a phobl ifanc y dechrau gorau posibl mewn bywyd	Amddiffyn a gwella gwytnwch ein hamgylchedd naturiol wrth liniaru ac addasu i effaith newid yn yr hinsawdd
	Ymateb i'r heriau sy'n gysylltiedig â newid demograffig	Datblygu cyfleoedd i gymunedau a busnesau fod yn rhan o sir sy'n ffynnu'n economaidd ac â chysylltiadau da

Dyma'r trydydd adroddiad blynyddol, sy'n adrodd ar gynnydd y BGC tuag at gyflawni'r amcanion a nodir yn y Cynllun Llesiant.

Bydd y 'camau' o fewn y cynllun llesiant yn mynd i'r afael â rhai o'r heriau a'r cyfleoedd mwyaf arwyddocaol ar gyfer llesiant yn Sir Fynwy. O ganlyniad, maent yn aml yn gymhleth ac nid oes atebion cyflym i fynd i'r afael â hwy. Neilltuwyd sefydliad partner arweiniol i bob un o'r 19 cam a'i gyfrifoldeb fu archwilio'r cam ymhellach, nodi cynlluniau gweithredu mwy penodol a goruchwyllo'r broses o gyflawni'r rhain.

Mae pandemig y Coronafeirws wedi gosod her ddigynsail i'n ffordd o fyw. Mae gwasanaethau cyhoeddus wedi bod ar flaen y gad yn yr ymdrechion i warchod bywyd, lleihau lledaeniad y feirws wrth barhau i ddarparu cefnogaeth hanfodol i gymunedau yn Sir Fynwy. Mae gwasanaethau cyhoeddus yn Sir Fynwy wedi parhau i ddarparu gwasanaethau ac addasu a sefydlu gwasanaethau newydd sy'n cefnogi preswylwyr a busnesau, yn cynorthwyo gweithgaredd cymunedol ac yn cefnogi llesiant.

Gyda ffocws sylweddol partneriaid y BGC ar y pandemig bu ffocws llai ar ddatblygu rhai o amcanion llesiant y BGC gyda gweithgaredd partneriaid yn canolbwyntio ar gefnogi llesiant trwy'r pandemig. Mae'r adroddiad hwn yn rhoi diweddariad ar y gweithgaredd a gyflwynwyd gan y BGC yn ystod 2020/21 ar y camau yn ei gynllun llesiant, mae hyn yn cynnwys y gweithgaredd mae partneriaid wedi'i gyflawni i fynd i'r afael â'r heriau a berir gan bandemig y coronafeirws i gefnogi lles preswylwyr yn Sir Fynwy trwy'r amseroedd digynsail hyn.

Cymhwyso'r pum ffordd o weithio

Mae'r pum ffordd o weithio a ddisgrifir yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol wedi parhau i gael eu defnyddio i lunio datblygiad gweithredoedd.

Tymor hir

Yn ôl eu natur, mae'r camau a nodir yn y cynllun Llesiant yn aml yn faterion cymhleth na ellir eu datrys yn y tymor byr. Nod y cynllun Llesiant yw canolbwyntio ar yr heriau tymor hwy hyn wrth sicrhau nad yw gallu cenedlaethau'r dyfodol i ddiwallu eu hanghenion eu hunain yn cael ei gyfaddawdu. Er bod hyn wedi bod yn her i bartneriaid y BGC gan eu bod wedi gorfod ymateb ar unwaith i effeithiau pandemig y coronafeirws, mae'r BGC yn parhau i ganolbwyntio ar fynd i'r afael â heriau tymor hir.

Cynnwys a Chydweithio

Mae cynnwys yn allweddol i ddatblygu'r camau yn y Cynllun Llesiant. Mae pob un o'r camau'n ei gwneud yn ofynnol i bartneriaid gynnwys cymunedau, defnyddwyr gwasanaeth a sefydliadau. Yn 2020 sefydlwyd Rhwydweithiau Cymorth Cymunedol (RhCC) ym mhob un o bum ardal Sir Fynwy. Cytunodd BGC Sir Fynwy i fabwysiadu'n ffurfiol fodel gweithio mewn partneriaeth yn seiliedig ar le o Rwydweithiau Cymorth Cymunedol ledled y sir fel mecanwaith a fyddai'n anelu at gyflawni dyheadau'r cynllun llesiant, "adeiladu cymunedau cynaliadwy a gwydn" a "hyrwyddo dinasyddiaeth weithredol ar draws y sir" trwy adeiladu ar ymateb ysgubol gweithredu a chyfranogiad cymunedol yn ystod y pandemig. Mae partneriaid wedi bod yn gweithio mewn ffordd sy'n seiliedig ar ein cymunedau a'n dinasyddion gweithredol ledled y sir, trwy ein RhCC sydd wedi'u sefydlu ledled Sir Fynwy yn y pum prif dref a'r ardaloedd cyfagos, gan ddilyn ôl troed daearyddol yr asesiad llesiant. Mae'r model RhCC wedi caniatáu inni ymgysylltu'n uniongyrchol â chymunedau, wedi'i ganoli o amgylch 'lle' a chael sgysiaid agored ac ystyrlon am yr hyn sy'n bwysig iddynt, gan ddod â dealltwriaeth gyfoethog ac 'amser real' o faterion, heriau a chyfleoedd ledled y sir. Mae RhCC yn canolbwyntio ar weithredu, datblygu cymunedol yn seiliedig ar asedau a gweithio gyda'n cymunedau fel partneriaid cyfartal i sicrhau newid.

Atal

Mae atal yn sylfaenol i'r camau yn y Cynllun Llesiant. Mae partneriaid wedi archwilio a cheisio deall achosion sylfaenol materion ym mhob cam, er mwyn ceisio eu hatal rhag digwydd neu atal y materion rhag gwaethygu. Mae'n hanfodol bod atebion yn cael eu cychwyn ar yr adeg iawn, gan geisio gweithredu'n gynnar yn hytrach nag aros i bwyntiau sbarduno argyfwng gael eu cyrraedd. Mae'r BGC wedi treulio llawer iawn o amser yn deall gweithrediadau a systemau sefydliadol, sy'n ceisio rhoi mewnwelediad i ble y gall newid ymarfer sicrhau'r effaith a'r canlyniadau mwyaf posibl i unigolion ledled y sir.

Integreiddio

Mae'r Bwrdd Rhaglen yn grŵp o uwch swyddogion sy'n eistedd o dan, ac yn adrodd i'r BGC. Mae'r Bwrdd Rhaglen mewn sefyllfa dda i weld integreiddio ar draws camau gwrthrychol llesiant ac os bydd unrhyw wrthdaro, sut y bydd y rhain yn cael eu datrys, eu rheoli a'u lliniaru. Bydd gwaith i symud pob un o'r camau yn effeithio ar gamau eraill, ac mae rhai o'r camau'n cael eu symud ymlaen gyda'i gilydd i sicrhau dull cydgysylltiedig. Mae'r tabl ar y dudalen ganlynol yn dangos sut mae pob un o'r camau yn integreiddio â chamau eraill:

	Aseidiadau Cyflawniad ac Effeithiolrwydd CES	Gordewdra	Llesiant mewn Ysgolion Schools	Iechyd Meddwl	Tai	Byw rhwng Cenedlaethau ergenerational living	Dinasyddiaeth weithredol	Model gofal	Rhwydweithiau o gefnogaeth	Gwyrtnwch Ecosystem	Dylunio a Chynllunio	Ynni adnewyddadwy	Teithio Llesol / Cynaliadwy Adnewyddadwy	Addysg Gynaliadwyedd	Bargen Ddinesig	Cysylltiadau busnes addysg	Trafnidiaeth wledig	Rhwydweithiau Busnes	Canolfannau rhagoriaeth
ACE	Black		Blue	Blue															
Gordewdra		Black								Blue	Blue		Blue	Blue					
Llesiant mewn Ysgolion	Blue		Black	Blue										Blue		Blue			Blue
Iechyd Meddwl	Blue		Blue	Black										Blue					
Tai					Black	Blue		Blue	Blue		Blue	Blue	Blue		Blue				
Byw Rhwng Cenedlaethau					Blue	Black	Blue	Blue	Blue		Blue								
Dinasyddiaeth weithredol						Blue	Black	Blue	Blue	Blue				Blue		Blue	Blue		
Model gofal					Blue	Blue	Black	Blue	Blue										
Rhwydweithiau o gefnogaeth					Blue	Blue	Blue	Black	Blue										

Gwytwnch Ecosystem																			
Dylunio a Chynllunio																			
Ynni Adnewyddadwy																			
Teithio Llesol/Cynaliadwy																			
Addysg Gynaliadwydd																			
Bargen Ddinesig																			
Cysylltiadau Busnes Addysg																			
Trafnidiaeth wledig																			
Rhwydweithiau busnes																			
Canolfannau rhagoriaeth																			

Amcanion Llesiant – Cynnydd hyd yn hyn

Nodir amcanion a champau Llesiant y BGC yn y tablau isod a darperir manylion y cynnydd a wnaed ar bob un o'r camau hyn. Mae'r cynllun Llesiant yn nodi'n fanwl y dystiolaeth a ddefnyddiwyd i “ddarganfod” y dystiolaeth ar gyfer pob amcan a “diffinio” yr ymateb.

Llesiant Amcan 1 – Rhoi i blant a phobl ifanc y dechrau gorau posibl mewn bywyd

Amcanion Llesiant a gyfrannodd at y canlynol

Cymru Lewyrchus (1)	Cymru Gydnerth (2)	Cymru Iachach (3)	Cymru sy'n fwy cyfartal (4)	Cymru o gymunedau cydlynus (5)	Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu (6)	Cymru sy'n gyfrifol ar lefel fyd-eang (7)
---------------------	--------------------	-------------------	-----------------------------	--------------------------------	---	---

Mae'n hanfodol bod pobl ifanc yn gallu datblygu'r sgiliau sydd eu hangen arnynt ar gyfer y dyfodol i sicrhau cyflogaeth a chyfrannu at Gymru Lewyrchus. Mae eu hiechyd corfforol a meddyliol yn allweddol iddynt ddatblygu eu potensial a dod yn oedolion iach fel rhan o Gymru Iachach, tra bod cynyddu cyfranogiad mewn chwaraeon yn cyfrannu at Ddiwylliant Bywiog. Mae'n hanfodol bod gan bob plentyn a pherson ifanc fynediad cyfartal i addysg, i gyfleoedd a'r dechrau gorau posibl mewn bywyd. Bydd hyn yn helpu pobl ifanc i gyfrannu at eu cymuned yn gadarnhaol wrth iddynt ddod yn oedolion, gan helpu i ddatblygu Cymunedau Cydlynus.

Cyflwyno'r Ateb

Bydd y BGC yn canolbwyntio ar y canlynol	Dolenni Amcan	Nodau	Effaith
Mynd i'r afael ag achosion Profiadau Niweidiol Plentyndod a pharhad problemau cenedlaeth mewn teuluoedd.	 	1, 3, 4, 5	Tymor Hir

Crynodeb o Gynnydd:

Heb os, mae effaith Profiadau Niweidiol Plentyndod (PNP) yn dylanwadu ar batrymau ymddygiadau troseddol mewn pobl ifanc, a hefyd y tebygolrwydd y bydd pobl ifanc yn dioddef trosedd a cham-fanteisio troseddol. Mae dull partneriaeth yn parhau yn Sir Fynwy i ddeall yr effaith a lleihau'r risg sy'n gysylltiedig â Phrofiadau Niweidiol Plentyndod.

Mae Gwasanaeth Troseddu Ieuenctid Sir Fynwy (GTI) wedi derbyn hyfforddiant ac yn mabwysiadu dulliau sy'n seiliedig ar drawma tuag at yr holl ymyriadau a gynhelir. Bellach mae gan y GTI fynediad at gefnogaeth CAMHS (Gwasanaethau Iechyd Meddwl Plant a'r Glasoed) i gynorthwyo i nodi unrhyw ddiwyddiad o Brofiadau Niweidiol Plentyndod ym mywyd y person ifanc hwnnw, gan nodi'r

dull ymgysylltu mwyaf addas. Mae'r ymyriadau'n canolbwyntio'n bennaf ar gefnogi llesiant a pherthnasoedd iach.

Mae pandemig COVID 19 wedi cael effaith enfawr ar allu pob un o'n partneriaid i barhau i ddarparu gwasanaethau, gan fod y gwaith gyda phobl ifanc wyneb yn wyneb yn fawr iawn. Fodd bynnag, mae partneriaid wedi addasu dull rhithwir, sydd wedi cryfhau dros y 18 mis diwethaf, gan ddefnyddio rhith-ddulliau ymgysylltu fel timau a galwadau fideo Zoom.

Mae "paneli gwaredu y tu allan i'r llys" y GTI wedi dod yn rhithwir, yn cael eu cynnal yn bennaf dros Dimau, gan arwain at gynnydd sylweddol yn lefelau presenoldeb y bobl ifanc; roedd yn negyddu'r angen i deithio a mynychu apwyntiadau corfforol, sy'n frawychus i lawer o bobl ifanc. Cynorthwyodd partneriaid y GTI deuluoedd gyda'r dechnoleg i gael mynediad at apwyntiadau rhithwir, a lle nad yw hyn wedi bod yn ymarferol oherwydd diffyg offer TG, maent wedi gallu hwyluso cyfarfodydd yn y swyddfa, gan ddarparu cludiant yn ôl ac ymlaen yn aml. Mewn achosion lle nodwyd risg, trefnwyd ymweliad cartref COVID ddiogel i roi'r gefnogaeth ofynnol i'r person ifanc a'r teulu, a pharhau i ymgysylltu, mae hyn wedi bod yn amhrisiadwy i iechyd meddwl rhai o'n pobl ifanc fwyaf ynysig ac agored i niwed. Mae hyn hefyd wedi cynorthwyo i atal aildroseddu.

Sicrhodd y dull partneriaeth fod cefnogaeth rhianta a chymorth addysg / hyfforddiant yn parhau fwy neu lai yn ystod y pandemig. Canolbwyntiodd y dull Rhianta ar ddull teulu cyfannol o atal trosedd, a chynorthwyodd y dull addysg / hyfforddiant i sicrhau bod pobl ifanc yn parhau i gymryd rhan mewn hyfforddiant neu addysg i wneud y siŵr eu bod yn cymryd rhan mewn gweithgaredd cadarnhaol, gan leihau risg y person ifanc i ddod yn gysylltiedig ag ymddygiadau peryglus neu droseddol.

Mae ffocws y Prosiect PCLA (Protocol i Blant sy'n Derbyn Gofal) wedi newid. Mae sesiynau briffio a hyfforddiant wyneb yn wyneb bellach yn cael eu darparu dros TEAMS, mae Cartrefi Gofal Preswyl a Gofalwyr Maeth wedi derbyn y briffio ar y PCLA yn ystod y cyfnod. Mae cynllun gwaith newydd wedi'i ddatblygu gan Grŵp PCLA Gwent Gyfan ac mae'r tasgau'n adlewyrchu'r newidiadau i'r prosiect o ganlyniad i bandemig COVID. Mae hyfforddiant gyda Thrinwyr Galwadau'r Heddlu a Staff y Ddalfa yn cael ei gwblhau trwy TEAMS. Mae cydweithredu da yn parhau ar draws rhanbarth Gwent ar gyfer y prosiect.

Mae sawl stori newyddion dda gyda'r rhan fwyaf o bobl ifanc yn ymgysylltu'n dda â'r dull digidol newydd. Mae un astudiaeth achos bwysig yn nodi person ifanc yn cymryd rhan mewn trosedd gyntaf ddirifrifol o fwrgeriaeth dreisgar. Nododd dull y bartneriaeth o ymgysylltu â'r person ifanc hwn sawl mater cenhedlaeth allweddol yn y teulu. Sicrhodd yr ymyrraeth bartneriaeth a fabwysiadwyd fod y person ifanc yn derbyn cefnogaeth briodol ac ers hynny nid yw wedi aildroseddu, mae bellach yn derbyn cymorth ychwanegol i chwilio am waith.

Gweithio i fynd i'r afael ag anweithgarwch corfforol a gordewdra er mwyn cynyddu iechyd a llesiant cenedlaethau'r dyfodol

3, 5, 6

Tymor Hir

Crynodeb ar Gynnydd:

Mae'n hymdrechion ar y cyd i fynd i'r afael ag anweithgarwch corfforol a gordewdra yn ystod 2020/21 wedi cael eu hangori yn natblygiad safbwyntiau polisi cenedlaethol, rhanbarthol a lleol. Roedd fersiwn ymgynghori strategaeth Pwysau Iach: Cymru Iach yn sail i weithdy ar gyfer y bartneriaeth Creu Sir Fynwy Egniol ac Iach, a roddodd gyfle i'w groesawu nid yn unig i gyfrannu at drafodaethau cenedlaethol ond hefyd i fyfyrion ar ddull Sir Fynwy.

Gwent Iachach

Ym mis Gorffennaf 2019 tynnodd Adroddiad Blynyddol Cyfarwyddwr Iechyd y Cyhoedd 'Adeiladu Gwent Iachach' sylw at y bwlch anghydraddoldebau iechyd ar draws Gwent a chynigiodd yr uchelgais y bydd yn haws, erbyn 2030, i bobl yn ein cymunedau fyw bywydau iach, cyflawn.

Ym mis Chwefror 2020, ataliwyd datblygiad 2020/21 Adeiladu Cynllun Cyflenwi Gwent Iachach oherwydd yr angen i ymateb yn gyhoeddus i bandemig COVID-19 sy'n datblygu'n gyflym.

Mae graddfa'r aflonyddu ar y system a achosir gan bandemig COVID-19 wedi creu cyfleoedd ar gyfer graddfa'r newid trawsnewidiol ar lefel system a fydd yn angenrheidiol i gyflawni Gwent Iachach.

Ym mis Medi 2020, asesodd adroddiad diweddar i G10 effaith debygol pandemig COVID-19 ar anghydraddoldebau iechyd yn Gwent a daeth i'r casgliad bod pob un o'r 4 niwed sy'n deillio o'r pandemig yn debygol o fod wedi ehangu anghydraddoldebau iechyd.

Yn 2020-21, parhaodd gwaith prosiect Gwent iachach ar yr holl feysydd blaenoriaeth a nodwyd gan gynnwys gweithredu Pwysau Iach: Strategaeth Cymru Iach.

Pwysau Iach: Strategaeth Iach Cymru:

Cyhoeddodd Llywodraeth Cymru Strategaeth 10 mlynedd Pwysau Iach: Cymru Iach (PI: CI) ym mis Hydref 2019. Ymrwymodd i gyhoeddi cynllun cyflawni 2 flynedd ar ôl pob dwy flynedd. Cyhoeddwyd y cynllun cyflawni 2 flynedd cyntaf 2020-20 ym mis Chwefror 2020. Gohiriwyd gweithredu'r cynllun cyflawni hwn oherwydd pandemig COVID-19.

Ym mis Hydref 2020, neilltuodd Llywodraeth Cymru £550mil i Fwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan (BIPAB) fel rhan o'i Chronfa Trawsnewid Llwybr Gordewdra ar gyfer 2021-22. Gofynnwyd i'r Bwrdd Iechyd ddatblygu ei gynllun i ddatblygu gwasanaethau llwybr gordewdra a chyflwyno'i gynnig erbyn 31ain Mawrth 2021.

Datblygodd BIPAB ei gynnig a oedd yn canolbwyntio ar y bylchau cyfredol yn y gwasanaethau llwybr gordewdra. Fe'i cyflwynwyd i Lywodraeth Cymru ac fe'i cymeradwywyd ym mis Ebrill 2021. Mae ganddo'r cydrannau allweddol canlynol:

- Lefel 1 Bydd rhaglen Plant a theuluoedd yn cynnig maeth a gwasanaeth dan arweiniad dieteg i gefnogi cyflwyno bwydydd solet yn amserol. Bydd yn cefnogi maeth da yn ystod y 1000 o ddiwrnodau cyntaf mewn bywyd ac yn helpu plant i fod yn bwysau iach erbyn iddynt ddechrau'r ysgol. Bydd y cael ei darparu ar draws ystod o leoliadau a fewn cymuned.
- Lefel 1 Bydd rhaglen Doeth gyda Bwyd yn cynnig rhaglen gymunedol rheoli pwysau 8 wythnos wedi'i datblygu gan ddietegwyr iechyd yng Nghymru ar gyfer oedolion â BMI (Mynegai Mâs y Corff) 25-30 kg/m² heb gyd-forbidrwydd. Gall y cyfranogwyr ddysgu i fabwysiadu arferion bwyta, cynyddu gweithgaredd corfforol a defnyddio strategaethau newid ymddygiad i hwyluso colli pwysau.
- Lefel 1 Bydd rhaglen Cymunedau Bwyd Cynaliadwy yn datblygu dull systemau cyfan o ymdrin â thlodi bwyd a fydd yn cynnwys mynediad at, addysg a sgiliau i gefnogi dietau iach a mwy o degwch ym Mlaenau Gwent, ein lleol sydd â'r lefel uchaf o ordewdra. Gyda dysgu a chynhyrchion yn cael eu rhannu ar draws Gwent.
- Lefel 2 Bydd Rheoli Pwysau Mamolaeth yn cynnig Ymyrraeth Fer a chefnogaeth ar gyfer Bwyta'n Iach a Gweithgaredd Corfforol i bob menyw â BMI > 30 kg/m² mewn 5 ardal awdurdod lleol. Bydd yn darparu clinigau 1:1 yn dilyn model Doncaster (ar gyfer menywod â BMI > 35 kg/m²) a fyddai'n rhedeg ochr yn ochr â gofal cynenedigol presennol a ddarperir gan fydwagedd ar gyfer y rhai sydd â'r risg fwyaf.
- Lefel 2 Bydd Rheoli Pwysau Masnachol yn cynnig rhaglen aml-gydran a gyflenwir gan ddarparwr masnachol sy'n cynnwys cyngor a chefnogaeth ar gymeriant bwyd, gweithgaredd

corfforol a newid ymddygiad. Gyda sawl opsiwn yn cynnig adnoddau gymeriant bwyd, gweithgaredd corfforol a newid ymddygiad. Gyda sawl opsiwn yn cynnig adnoddau ar-lein ychwanegol, ap a chefnogaeth cymheiriaid. Bydd oedolion â BMI 30-35 kg/m² heb gydforbidrwydd yn gymwys ar gyfer y rhaglen hon a byddant yn cael talebau i fynychu grŵp cymunedol neu rithwir am 12 wythnos, a gwaith dilynol ar ôl 6 a 12 mis.

Mae'r datblygiadau strategol cenedlaethol a rhanbarthol sylweddol hyn wedi dylanwadu'n fawr ar ein hymagwedd yn Sir Fynwy a'n penderfyniad lleol i ganolbwyntio'n ffocws ar fynd i'r afael â gordewdra trwy hyrwyddo teithio llesol ledled y sir. Mae creu partneriaeth Sir Fynwy Lesol ac Iach wedi cytuno ar ffocws strategol ar gyfer teithio llesol yn Sir Fynwy wedi'i anelu at addysg, safleoedd cyflogaeth allweddol (gan gynnwys canol trefi) a gorsafoedd bysiau / trenau. Yng Nghyngor Sir Fynwy, mae strwythur cyflenwi swyddogion wedi'i adnewyddu yn cyd-fynd â hyn sy'n cydnabod pwysigrwydd datblygu ymddygiadau yn ogystal â chefnogi seilwaith. Ochr yn ochr â'r ffocws o'r newydd ar deithio llesol, rydym wedi parhau i ddarparu'n rhaglenni presennol o ddatblygu chwaraeon, bwyta'n iach a hybu iechyd mewn ysgolion trwy'n rhaglenni cymorth Dechrau'n Deg a Blynnyddoedd Cynnar. Rydym hefyd yn gweithio ochr yn ochr â phartneriaid i hyrwyddo gweithgaredd corfforol trwy chwarae gan gynnwys hyrwyddo a chefnogi chwarae caeedig ar y stryd a'r rhaglen cyfoethogi gwyliau haf.

Gweithio i sicrhau bod ysgolion a gwasanaethau ar gyfer plant yn canolbwyntio ar lesiant a dull mwy cyflawn na chanlyniadau academiaidd yn unig.

1, 3, 4

Tymor Canolig

Crynodeb ar Gynnydd:

Sefydlwyd yr Is-grŵp Llesiant ym mis Ionawr 2019 fel grŵp gweithredu i fynd i'r afael â'r canfyddiadau yn Adroddiad Iechyd a Llesiant Myfyrwyr Awdurdod Lleol y Rhwydwaith Ymchwil Iechyd Ysgolion (RhYIY). Mae'r grŵp yn adrodd i Bartneriaeth Strategol Plant a Phobl Ifanc ac yn cyfrannu at yr amcan llesiant uchod. Ffocws y grŵp yw nodi meysydd datblygu iechyd allweddol gan ddefnyddio'r data o adroddiad diweddaraf RhYIY (2019/20) a dod â gwasanaethau allweddol ALL ynghyd â chynrychiolwyr ysgolion i wella iechyd a lles plant a phobl ifanc.

Defnyddiwyd Grant Llesiant Llywodraeth Cymru i wella'r gwasanaeth cwnsela yn yr ysgol i gynnig cefnogaeth i ddysgwyr nad ydynt yn gallu mynychu'r ysgol oherwydd rhesymau meddygol neu oherwydd bod eu teuluoedd wedi dewis addysgu gartref. Diweddarwyd gwefan Monmouthshire.gov.uk i gynnwys dolenni i adnoddau defnyddiol i ysgolion, pobl ifanc a'u teuluoedd i gefnogi'u lles. Ar hyn o bryd rydym yn gweithio gydag ysgolion i gysylltu â'r wefan hon ac i ddatblygu'u gwefannau i gynnwys gwybodaeth a chefnogaeth ddefnyddiol.

Mae'r Gwasanaeth Seicoleg Addysg wedi datblygu ystod o ddeunyddiau hyfforddi datblygiad proffesiynol, llawer ohonynt mewn cydweithrediad â phartneriaid gan gynnwys Gwasanaethau Cymorth i Deuluoedd, Seicoleg Cymunedol ac Ysgolion Iechyd. Mae hwn ar gael ar eu Porth Hyfforddi ar gyfer holl staff yr ALL a staff yr ysgol. Mae gan lawer ffocws penodol ar lesiant ac mae enghreifftiau'n cynnwys gweithdai wedi'u recordio ar 'staff WB', 'Llesiant yn yr Ystafell Ddosbarth', 'Goroesi'r Pandemig' a 'Gorbryder Ysgol yn Seiliedig ar Emosiwn'.

Mae gweithgor ysgolion uwchradd wedi'i sefydlu i gefnogi'r ysgolion i ddatblygu'u Cwricwlwm Perthnasoedd a Rhywioldeb, i baratoi ar gyfer y cyflwyniad statudol graddol o fis Medi 2022. Amlygodd pleidlais ddiweddaraf 'Gwneud eich Marc' Gwasanaeth Ieuentid Sir Fynwy ym mis Tachwedd 2020 hefyd Addysg Perthnasoedd a Rhywioldeb fel blaenoriaeth allweddol i bobl ifanc ac mae'r gwasanaeth ieuentid yn cefnogi'r gwaith hwn.

Mae ysgolion wedi cymryd rhan mewn ymgynghoriadau Teithio Llesol ac mae'r cam ymgysylltu wedi'i ystyried fel un sy'n arwain y sector ledled Cymru, yn enwedig lefel yr ymgysylltu ag Addysg. Mae sesiynau llesiant wedi'u cynnal yn un o'r ysgolion uwchradd ac wedi targedu merched. Mae sesiynau gweithgaredd corfforol a ffitrwydd, gyda chefnogaeth negeseuon lles ehangach mewn partneriaeth â Seicoleg Gymunedol, wedi cefnogi lles corfforol ac emosiynol. Defnyddiodd 10 ysgol gynradd y pecyn adnoddau 'O'r Cyfnod Clo i Wrando a Dysgu' a oedd yn cynnwys gweithgareddau i gefnogi plant ar ôl dychwelyd i'r ysgol ym mis Mawrth yn ogystal â sesiwn i gefnogi a hyrwyddo llesiant staff.

Cefnogi gwynwch plant a phobl ifanc mewn perthynas â'u hiechyd meddyliol a'u llesiant emosiynol.

3, 4

Tymor Byr

Crynodeb o Gynnydd:

Mae Lles Emosiynol ac Iechyd Meddwl Plant a Phobl Ifanc yn parhau i fod yn brif flaenoriaeth i'r Bwrdd Iechyd a'r Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol. Yn ystod y 3 blynedd diwethaf, datblygwyd llawer o wasanaethau trwy gyllid partneriaeth a chyllid craidd. Mae'r bartneriaeth wedi mabwysiadu dull system gyfan. Mae gwasanaethau arfer gorau a chynlluniau peilot wedi'u hymestyn i'r rhanbarth cyfan.

Fel rhan o Raglen Trawsnewid Model Iceberg (RhT), comisiynwyd sefydliad Trydydd Sector ar draws y rhanbarth i ddarparu Gwasanaethau Cymorth Cymheiriaid i'ch pobl (Platfform ar gyfer Pobl Ifanc). Mae gwasanaethau ataliol ar sail tystiolaeth gyda llunio seicolegol ac ymyrraeth therapiwtig ar gyfer Plant a phobl Ifanc a'u teuluoedd, fel y Tîm Ymyrraeth Teulu (Gweithredu dros Blant), wedi'u hymestyn o un ardal yng Ngwent i'r rhanbarth cyfan. Bydd cyllid craidd diweddar LIC i Addysg ac Iechyd i weithredu'r Dull Ysgol Gyfan yn galluogi ymestyn y gwasanaethau presennol, megis cwnsela, yn ogystal ag efelychu'r gwasanaethau Ysgol Mewn Cyrhaeddiad o ardaloedd peilot i'r rhanbarth cyfan. Bydd y fframwaith RhT i ysgolion i'w cefnogi i ddatblygu dull ysgol gyfan hefyd yn parhau.

Mae GIMPG arbenigol wedi gweithredu rhaglen wella yn ystod y 3 blynedd ddiwethaf, gan gynnwys Cymorth Cynnar a Chefnogaeth Well yn y gymuned; Panel amlasiantaeth SPACE a Llesiant sy'n sicrhau bod un pwynt mynediad ar gyfer pob atgyfeiriad a'r cymorth cywir gan y sefydliad cywir yn cael ei ddarparu y tro cyntaf (dim bownsio'n ôl). Mae gwasanaethau cofleidiol dwys newydd i deuluoedd i atal chwalu hefyd wedi'u sefydlu (ISET). Mae'r bartneriaeth yn datblygu llety 4 gwely rhanbarthol i gadw Plant a Phobl Ifanc mewn argyfwng y tu allan i'r ysbyty. Mae GIMPG - A yn datblygu gwasanaeth ymyrraeth gynnar ar gyfer anhwylder bwyta wedi'i ymgorffori yn y gymuned. Mae'r bartneriaeth hefyd wedi gallu ymestyn i'r rhanbarth cyfan wasanaeth dwys gyda'r nod o gadw Plant sy'n Derbyn Gofal yn y sir a dod â phlant yn ôl o'r sir mewn lleoliadau sefydlog (Fy Nhîm Cymorth). Mae ymyrraeth Llesiant Emosiynol ac Iechyd Meddwl ar gyfer teuluoedd â phlant ag anghenion cymhleth wedi cael ei ymestyn o un sir yng Ngwent i'r rhanbarth cyfan (Help Llaw).

Mae Gwasanaeth Ymlyniad Gwent wedi ymgorffori arfer wedi'i drawsnewid mewn addysg a gwasanaethau cymdeithasol trwy hyfforddiant yn seiliedig ar drawma ac ymlyniad. Nod gwasanaeth Seicoleg Gymunedol Gwent yw helpu i gefnogi datblygiad a chynnal perthnasoedd ar draws cymunedau sy'n meithrin lles seicolegol plant. Mae'r gwasanaeth yn gweithio tuag at gynyddu gwybodaeth, hyder, sgiliau gweithwyr proffesiynol, teuluoedd a chymunedau a lleihau gorbryder / caethiwed o fewn systemau trwy fynd â'u harbenigedd seicolegol allan o'r clinig ac i mewn i gymunedau.

Llesiant Lefel 2 – ymateb i'r heriau sy'n gysylltiedig â newid demograffig

Nodau llesiant a gyfrannodd at y canlynol

Cymru Lewyrchus (1)	Cymru Gydnerth (2)	Cymru Iachach (3)	Cymru sy'n fwy cyfartal (4)	Cymru o gymunedau cydlynus (5)	Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu (6)	Cymru sy'n gyfrifol ar lefel fyd-eang (7)
---------------------	--------------------	-------------------	-----------------------------	--------------------------------	---	---

Er mwyn cael Cymunedau Cydlynus â chyfle cyfartal i bobl o bob oed allu byw a gweithio yn Sir Fynwy, mae'n hanfodol bod tai addas a fforddiadwy i bawb. Bydd gan Gymuned Gydlynus gyfleusterau ar waith i ofalu am bob oed. Er bod cyflogaeth â thâl yn allweddol i Gymru Lewyrchus, mae gan wirfoddoli a dinasyddiaeth weithredol ran allweddol i'w chwarae a chyfrannu at adeiladu cymunedau a gwella iechyd.

Cyflwyno'r Ateb

Bydd y BGC yn canolbwyntio ar y canlynol:	Dolenni Amcan	Nodau	Effaith
Ail-edrych ar y cyflenwad a'r gymysgedd o stoc da i sicrhau tai addas a fforddiadwy i bob grŵp demograffig		1, 3, 4, 5	Tymor Hir

Crynodeb o Gynnydd:

Yn 2020-2021, cwblhawyd 419 o anheddau newydd, ac roedd 71 (17%) ohonynt yn anheddau fforddiadwy. Gwnaethpwyd hyn o fewn fframwaith presennol y Cynllun Datblygu Lleol (CDLl). Mae datblygiadau eraill yn cynnwys ceisiadau am brosiectau tai arloesol ychwanegol yng Nghil-y-coed a Chas-gwent, gan adeiladu ar lwyddiant y cynlluniau MHA arobryn yng Nghil-y-coed a'r Fenni y llynedd. Mae'r Pwyllgor Cynllunio wedi rhoi caniatâd ar gyfer 24 o fyngalos pobl hŷn yn Llan-ffwyst. Mae gwaith yn mynd rhagddo'n dda ar gam 1 safle Fferm Rockfield yng Ngwndy, sydd wedi cychwyn ar 130 o gartrefi yng Nghil-y-coed (45 yn fforddiadwy) a 106 o gartrefi yn Fferm Grove, Llan-ffwyst (37 fforddiadwy).

Cydnabyddir bod mynd i'r afael â demograffeg fwyfwy anghytwys y Sir yn un o amcanion allweddol y Cynllun Datblygu Lleol Amnewid. Pwysleiswyd y gofyniad hwn gan yr amcanestyniadau poblogaeth wedi'u cywiro a gyhoeddwyd ym mis Awst 2020.

Dechreuodd ymgynghori ar y Strategaeth a Ffefrir ar gyfer y Cynllun Datblygu Lleol Amnewid (CDLIA) ym mis Mawrth 2020. Fodd bynnag, bu'n rhaid ei oedi oherwydd effaith pandemig y coronafeirws ar y digwyddiadau ymgysylltu â'r cyhoedd, ac yn dilyn cyngor gan y Gweinidog Tai a Llywodraeth Leol, daeth yr ymgynghoriad i ben. Daeth adolygiad o sensitifrwydd y sylfeini i faterion, gweledigaeth, amcanion y CDLIA i ganlyniadau pandemig y Coronafeirws i'r casgliad bod Materion, Gweledigaeth ac Amcanion y Cynllun a'r sylfaen dystiolaeth yn parhau i fod yn berthnasol, gyda nifer o faterion ac amcanion yn cael eu hystyried i gael pwyslais a phwysigrwydd cynyddol yn gyson â'r blaenoriaethau a nodwyd yn nogfen adfer Covid-19 Adeiladu Gwell Lleoedd a gyhoeddwyd ym mis Gorffennaf 2020.

Ym mis Hydref 2020 cytunodd y Cyngor i Gytundeb Cyflenwi diwygiedig, sy'n darparu'r amserlen ar gyfer y CDLIA. Cymeradwywyd Papur Dewisiadau Twf a Gofodol diwygiedig, yn seiliedig ar yr amcanestyniadau poblogaeth newydd, gan y Cyngor ym mis Rhagfyr 2020 ar gyfer

ymgyngoriad anstatudol am bedair wythnos yn Ionawr-Chwefror 2021. Mae'r gwaith ar y CDLIA yn mynd rhagddo yn dilyn yr amserlen ddiwygiedig, y cam allweddol nesaf yw ymgynghori ac ymgysylltu ar y Strategaeth a Ffebrir yn Haf 2021.

Y prif ystyriaethau o hyd yw darparu tai fforddiadwy, cymysgedd tai a lliniaru newid yn yr hinsawdd. Mae'r Strategaeth a Ffebrir yn ceisio darparu 7605 o gartrefi yn Sir Fynwy, a bydd oddeutu 2,450 ohonynt yn gartrefi fforddiadwy. Mae hyn yn cynnwys nodi safleoedd dan arweiniad tai fforddiadwy a fydd yn darparu 50% neu fwy o dai fforddiadwy a fydd ar gael i bob grŵp demograffig. Bydd y math o dai fforddiadwy a ddarperir ar safleoedd tai yn cael ei amlinellu gan swyddog tai fforddiadwy'r Cyngor ar sail yr angen yn yr ardal. Yn natblygiad y CDLIA, rydym hefyd yn adolygu'r math o anheddau y mae'r cyngor yn ceisio'u gweld yn cael eu darparu yn y farchnad breifat i ddarparu ystod o opsiynau tai ar gyfer pob ystod oedran gan gynnwys cartrefi cychwynnol un a dwy ystafell wely, cartrefi teulu ac eiddo ar ffurf byngalos. Mae trafodaethau yn parhau i ddatblygu fframwaith polisi sy'n cynorthwyo i gyflawni'r uchelgeisiau hyn.

Dysgu o arfer da mewn mannau eraill i archwilio'r potensial o fyw rhwng cenedlaethau, nawr ac ar gyfer y dyfodol

4, 5

Tymor Canolig

Crynodeb o Gynnwys:

Canolbwyntiodd y gwaith ar dri maes:

- Datblygu cymunedol: creu'r amodau; pobl yn darganfod eu hatebion
- Rhannu cartrefi: atebion peilot arddull rhannu-cartref
- Adeiladu cartrefi ar gyfer pob oedran: siapio'r amgylchedd adeiledig a chreu lleoedd lle gall pobl o bob cenedlaeth ddod at ei gilydd

Datblygwyd cynllun gweithredu i fynd i'r afael â'r tair haen a nodwyd uchod. Roedd rhai rhwystrau i'w goresgyn o ran gallu nodi arweinwyr gweithredu posibl a chydabod y byddai angen nodi adnoddau ychwanegol i gyflawni elfennau dichonoldeb y cynllun yn ogystal â gwaith comisiwn o amgylch creu peilot rhannu-cartref.

Cymerwyd camau i nodi lle y gallai fod cyfleoedd yn y cynllun datblygu lleol gan ystyried cyfyngiadau cynllun gofodol Cymru. Ataliwyd cynnydd pellach yn enwedig wrth wthio mwy o gydweithredu a thargedu ymlaen trwy ddatblygu cymunedol ac archwilio'r cysyniad o rannu-cartref gan y cyfyngiadau a gyflwynwyd i reoli COVID-19.

Mae dysgu fesul cam yn arwain at fynd â'r gwaith hwn rhagddo:

- Byddai'n helpu i fod ag ymrwymiad adnoddau ochr yn ochr â llunio cynllun gweithredu oherwydd gall sicrhau'r adnoddau hynny yn dilyn cwmpasu'r broblem a'r atebion posibl fod yn gyfyngol.
- Byddai hefyd yn ddefnyddiol sicrhau'n gadarnach rywfaint o ymgysylltu wrth gyflawni'r cynnydd gan dimau a staff/swyddogion sy'n eistedd o dan y BGC.

<p>Hyrwyddo dinasyddiaeth weithredol dewy wirfoddoli, bancio amser, cyfnewid sgiliau person i berson a chyfrifoldeb cymdeithasol corfforaethol</p>		<p>1, 3, 5</p>	<p>Tymor Byr</p>
<p>Datblygu model gofal wedi'i adeiladu ar lesiant ac edrych ar ôl ein gilydd yn hytrach na thrwy ddarpariaeth gofal ffurfiol</p>		<p>3, 4, 5</p>	<p>Tymor Canolig</p>
<p>Datblygu rhwydweithiau ar gyfer pob oedran sy'n cefnogi llesiant pobl yn eu cymunedau lleol, gan gynnwys rhagnodi cymdeithasol</p>		<p>1, 3, 4, 5</p>	<p>Tymor Byr</p>
<p>Crynodeb o Gynnydd:</p> <p>Cyflwynwyd yr awydd i adeiladu, tyfu a chryfhau rhwydweithiau gofal ledled y sir yn 2020/21, gyda chyfle unigryw a gododd o'r pandemig. Yn sgil y cyfnod clo ym mis Mawrth 2020 mewn ymateb i COVID 19, cafwyd ymateb anghredadwy gan ddinasyddion Sir Fynwy. Gyda dros 60+ o grwpiau gwirfoddol yn ymgynnull bron yn syth ledled y sir, yn cynnwys nifer o breswylwyr a oedd yn cydnabod 'angen i helpu eraill' sylfaenol a helpu i gynnal bywyd ar bob cyfrif. Gan ddangos lefelau llethol o garedigrwydd tuag at gymdogion, dieithriaid a'r rhai sydd â'r angen mwyaf, camodd y preswylwyr ymlaen i gynnig help a chefnogaeth, rhai trwy drefniadau anffurfiol ar lefel stryd yn eu cymuned eu hunain a rhai a ddaeth atom, fel cyrff sector cyhoeddus i'w helpu i'w llywio i'r cyfeiriad cywir yn ddiogel; darparu cefnogaeth a chaniatâd iddynt weithredu.</p> <p>Wrth i'r pandemig ddechrau lleddfu ac wrth inni ryddhau yn raddol o'r cloi mawr, nid oedd yr heriau a wynebwyd gennym cyn-Covid wedi diflannu. Arhosodd y grwpiau gwirfoddol gweithredol / dinasyddion gweithredol anhygoel ledled y sir yn weithgar ac roeddent yn awyddus i barhau i helpu eraill yn eu cymunedau. Newidiodd y ddeialog o gasgliadau bwyd a meddygaeth i'r heriau a welwyd gan ein gwirfoddolwyr ar lefel llawr gwlad. I enwi ond ychydig; codwyd tloidi, iechyd meddwl, ymddygiad gwrthgymdeithasol, diogelu, unigrwydd ac arwahanrwydd, gan ein dinasyddion a'r rhai a oedd eisiau gwybod beth y gallent ei wneud i helpu. Yn ogystal â hyn, roedd gennym ddinasyddion hefyd a oedd eisoes wedi dechrau mentro a datblygu atebion lleol i helpu pcedi bach o bobl mewn cymunedau a oedd yn ei chael hi'n anodd.</p> <p>Ym mis Gorffennaf 2020 cytunodd BGC Sir Fynwy i fabwysiadu'n ffurfiol y model gweithio partneriaeth ar sail lle o Rwydweithiau Cymorth Cymunedol ledled y sir fel mecanwaith a fyddai'n anelu at gyflawni dyheadau'r cynllun llesiant, "i adeiladu cymunedau cynaliadwy a gwydn" gan osod cymunedau a dinasyddion gweithredol ledled y sir, wrth wraidd yr hyn yr ydym yn ei wneud trwy arwain strwythur cymorth amlasiantaethol perthynol yn seiliedig ar le; sef Rhwydweithiau Cymorth Cymunedol (RhCC).</p> <p>Fe wnaeth gweithio ar y cyd ar lefel leol trwy BGC Sir Fynwy a'r Bwrdd Partneriaeth Ranbarthol, hefyd hwyluso'r cyfle i ddatblygu model 'prawf o gysyniad', gan osod anghenion llesiant unigol yng nghyd-destun ehangach datblygu cymunedol yn seiliedig ar asedau trwy Rwydweithiau Cymorth Cymunedol. Mae hwn yn ddull system gyfan arloesol o wneud gwaith ataliol yn seiliedig ar le. Fel y gwyddom, gall gweithio ochr yn ochr ag unigolion fod yn broses fregus a naws sy'n gofyn nid yn unig am sgiliau rhyngbersonol traddodiadol o wrando myfyriol a gweithredol ond y rhai sy'n ein galluogi i ddod i atebion pwrpasol yn seiliedig ar gyd-ddibyniaeth a chyfeillgarwch.</p>			

- Mae cymdeithasau a chysylltiadau naturiol yn darparu strwythur o gefnogaeth i bobl fyw bywydau pleserus a chyflawn.
- Gan ddwyn pobl ynghyd drwy ddiddordebau/amgylchiadau a rennir, maent yn dechrau cefnogi ei gilydd yn annibynnol ar gymorth neu ymyriadau allanol. Mewn geiriau eraill, mae pobl yn gwneud pobl yn hapus. .
- Mae'r angen i wneud rhywbeth, i fod ynghlwm wrth rywbeth a chael eich cynnwys yn hanfodol i lesiant unigolyn.
- Mae pobl eisiau bod yn gyfranogwyr gweithredol, nid derbynwyr goddefol; drwy gyfraniad a chyfranogiad mae pobl yn cyflawni mwy o ymdeimlad o bwrpas a hunaniaeth.
- Bydd pobl yn gwirfoddoli i adeiladu gwell cymunedau.
- Mae cael y sgysiau cywir gyda'r bobl iawn yn ail-gylchdroi perthnasoedd, yn creu cyfleoedd newydd ac yn datblygu ymatebion newydd.
- Mae'r gymuned ehangach eisoes yn rhan o'r ateb ond nid yw un ateb yn addas i bawb, mae pobl yn wahanol, ac mae cymunedau'n wahanol, felly fe fydd yn rhaid i atebion fod yn wahanol.

Mae'r model hwn wedi'i adeiladu ar gyfoeth o ddysgu trwy ein cydweithwyr gofal cymdeithasol ac iechyd, a ysbrydolodd y model Rhwydweithiau Gofal Integredig, sy'n tystio, *"Enillir mwy o nytmwech a chynaliadwyedd dulliau ataliol os ydym yn jystyried ein hunain fel lle, nid sefydliad trwy greu timau llesiant yn seiliedig ar le sydd wedi'u cynllunio i ddatblygu ffyrdd creadigol o weithio, sy'n goresgyn seilos adrannol neu asiantaeth i wneud y defnydd gorau o'r adnoddau sydd ar gael yn yr ardal dan sylw."*

Yn Sir Fynwy rydym nawr yn anelu at brofi'r cysyniad hwn trwy'r dull hwn, sy'n seiliedig ar holl elfennau ein sefydliadau yn gweithio gyda'i gilydd o gyd-ddealltwriaeth o lesiant a'r nodwedd sy'n eu huno yw lle. Nid yw'n unigryw i unigolion, gwasanaethau, sefydliadau, ffyrddiau cyllido neu yrwyr polisi penodol ac mae'n cael ei gydlynu i gyflawni egwyddorion allweddol Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (DLICD) a'r Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant. (DGCaL) sef;

- newid y ffordd y mae anghenion gofal a chefnogaeth pobl yn cael eu diwallu (gosod yr unigolion, a'u hanghenion, yn y canol a rhoi iddynt lais, dewis a rheolaeth dros y modd y cyflawnir canlyniadau personol)
- helpu pobl i wneud y mwyaf o'u llesiant
- ail-gydbwysu canolbwynt gofal a chefnogaeth i ymyrraeth gynharach
- cynyddu gwasanaethau ataliol o fewn y gymuned
- datblygu gweithio mewn partneriaeth a chydweithio cryf rhwng sefydliadau

Trwy fabwysiadu dull ymyrraeth gynnar ac atal yn seiliedig ar le, trwy'r RhCC, i weithio mewn partneriaeth (fel sefydliadau a'r gymuned fel partneriaid cyfartal) byddwn yn gallu ymgorffori egwyddorion datblygu cynaliadwy DLICD ac alinio arfer â DGCaL, a gosod ein preswylwyr a'n cymunedau wrth wraidd yr arfer hwn, gyda'r nod o adeiladu cymunedau cynaliadwy a gwydn ar gyfer cenedlaethau'r presennol a'r dyfodol.

Llesiant Amcan 3 - Amddiffyn a gwella gwytnwch ein hamgylchedd naturiol tra rydym yn lliniaru ac yn addasu i effaith newid yn yr hinsawdd

Cyfrannodd nodau llesiant at y canlynol

Cymru Lewyrchus (1)	Cymru Gydnerth (2)	Cymru Iachach (3)	Cymru sy'n fwy (4)	Cymru o gymunedau cydlynus (5)	Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu (6)	Cymru sy'n gyfrifol ar lefel fyd-eang (7)
---------------------	--------------------	-------------------	--------------------	--------------------------------	---	---

Yn ogystal â bod yn allweddol i lesiant amgylcheddol, mae Amgylchedd Gwydn yn hanfodol i'r economi leol, i iechyd corfforol a meddyliol ac adeiladu Cymunedau Cydlynus. I fod yn Gyfrifol yn fyd-eang, mae angen i ni weithio gyda'n gilydd i leihau'r carbon a'r llygredd rydym ni'n ei ollwng trwy fynd i'r afael â thrafnidiaeth gynaliadwy a'n defnydd a'n cynhyrchiad ynni. Mae gweithio gyda phlant a phobl ifanc yn allweddol i'r amcan hwn i'w helpu i ddeall eu rôl wrth edrych ar ôl ein hamgylchedd, lleihau ein heffaith amgylcheddol a chydabod pwysigrwydd "meddwl yn fyd-eang a gweithredu'n lleol".

Cyflwyno'r Ateb

Bydd y BGC yn canolbwyntio ar y canlynol:	Dolenni Amcan	Nodau	Effaith
Gwella gwytnwch ecosystemau drwy weithio ar raddfa fwy (tirwedd) i reoli bioamrywiaeth a mwyhau buddiannau megis rheoli'r risg o lifogydd naturiol		1, 2, 3	Tymor Hir

Crynodeb o Gynnydd:

Gwnaeth y BGC gais llwyddiannus am £25,000 gan Gyfoeth Naturiol Cymru i ariannu sawl prosiect sy'n helpu i hyrwyddo'r cam hwn. Roedd hyn yn cynnwys:

- Mae gwaith Rheol Llifogydd Naturiol (RhLLN) wedi cael ei gyflawni yn Kingswood, Trefynwy i nodi mesurau y gellir eu cyflawni yn 2021/22. Mae'r gwaith hwn hefyd yn paratoi'r ffordd ar gyfer rhaglen ehangach o with i'w chyflawni ar reoli llifogydd naturiol ar draws y sir gyfan yn 2021/22
- Cynhyrchwyd cynlluniau gweithredu manwl ar draws thema Prosiect Grid Gwyrdd Gwent ar gyfer Sir Fynwy.: 1) Strategaeth Seilwaith Gwyrdd rhanbarthol a Phrosiectau Peillwyr Gyfeillgar Gwent, 2) Prosiectau Coridor Gwyrdd Gwent, a 3) Prosiectau Eco coed Gwent I. Bydd y mesurau yn llywio'r cynlluniau hyn i'w cymryd yn 2021/22 a ariennir gan y Cynllun Galluogi Cyfoeth Naturiol a Llesiant (GCNaLL).

Mae thema Cysylltu Ein Tirweddau yn ymwneud â nodi cyfleoedd lleol i'n safleoedd gwarchoddedig, amgylcheddau naturiol ac adeiledig gyfrannu at wytnwch rhwydweithiau cynefinoedd â blaenoriaeth ehangach yn y rhanbarth. Dylai'r cyfleoedd hyn ar gyfer gwella

gwytnwch ecosystem gefnogi cysylltedd ecolegol rhwng safleoedd, ar draws ffiniau ac ar raddfa tirwedd.

Mae'r prosiect Gwent Fwy Gwydn (GFG) yn bartneriaeth gydweithredol ar draws 5 BGC Gwent, awdurdodau lleol Ymddiriedolaeth Bywyd Gwyllt Gwent, Buglife, Canolfan Cofnodi Bioamrywiaeth De Ddwyrain Cymru, Ecoleg Dechnegol a phartneriaid eraill ar draws Gwent. Nodau'r prosiect yw gwella rhwydweithiau bioamrywiaeth ac ecolegol ledled y rhanbarth trwy fynd i'r afael â'r 5 prif ysgogydd colli bioamrywiaeth, gan roi bioamrywiaeth wrth galon gwneud penderfyniadau a chysylltu pobl â natur. Mae prosiectau a gynhaliwyd yn 2020/21 gan bartneriaid sy'n gweithio gyda'i gilydd i fynd i'r afael â'r "argyfwng natur" yng Ngwent wedi cynnwys.

- Nod prosiect Rhywogaethau Anffrodorol Goresgynnol yw arolygu 80 hectar a thrin 1400 o safleoedd ar gyfer rhywogaeth anffrodorol. Hyd yn hyn, cafodd 40 hectar eu harolygu a chafodd 1700 o safleoedd eu trin.
- Ail-gynhyrchwyd cyhoeddiad Adroddiad 'Cyflwr Natur' GFG gan Bartneriaeth GFG yn cynnwys 5 Awdurdod Lleol Gwent Fwyaf, Buglife, Ymddiriedolaeth Bywyd Gwyllt Gwent (YBGG), CCBDDdC, Cyfoeth Naturiol Cymru ac eraill. Mae'r adroddiad yn darparu sylfaen dystiolaeth i lywio Cynllun Gweithredu Adfer Natur Gwent (2021-30) a gynhyrchir i nodi gweithredu cydweithredol ar draws y rhanbarth.
- Adolygiad Gwent Fwyaf Gwydn o bob safle o bwysigrwydd ar gyfer cadwraeth natur: Y nod yw adolygu 700 o Safleoedd o Bwysigrwydd ar gyfer Cadwraeth Natur (SBCNoedd) a chreu 70 o Safleoedd Bywyd Gwyllt (SBG). Hyd yn hyn, cafodd 341 o SBCNoedd eu hadolygu a chafodd 40 o SBG eu creu.
- Grid Gwyrdd Gwent: bellach wedi cael caniatâd ac wedi cael cyllid grant Galluogi Adnoddau Naturiol a Llesiant i gyflawni dull o reoli Seilwaith Gwyrdd ar draws Gwent.

<p>Mae sicrhau polisi dylunio a chynllunio yn cefnogi cymunedau cryf, bywiog ac iach sy'n dda i bobl a'r amgylchedd.</p>		<p>1, 2, 3, 5, 7</p>	<p>Tymor Hir</p>
---	--	----------------------	-------------------------

Crynodeb o Gynnydd:

Mae creu lleoedd a seilwaith gwyrdd ar flaen y gad wrth adolygu safleoedd yn unol â Pholisi Cynllunio Cymru (arg 10) (PCC). Mae swyddogion wedi datblygu strwythur adroddiadau sy'n seiliedig ar Bolisi Cynllunio Cymru ac sy'n ystyried Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol yn llawn. Mae'r awdurdod lleol yn datblygu fframwaith polisi cynllunio newydd a fydd yn canolbwyntio ar ddarparu cartrefi cynaliadwy, cyflogaeth (tua 4,695 o swyddi) ac yn ystyried newid yn yr hinsawdd. Mae'r strategaeth a ffeiffrir ar hyn o bryd yn destun ymgynghoriad. Mae trafodaeth barhaus gyda Bwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan (BIPAB) ar sut y bydd y CDLLA yn effeithio ar seilwaith iechyd i sicrhau bod cynigion datblygu yn gynaliadwy.

Datblygu canllawiau cynllunio atodol Adran 106 a fydd yn sicrhau bod y seilwaith cywir ar waith ar gyfer cynigion datblygu. Mabwysiadwyd y Strategaeth Seilwaith Gwyrdd ym mis Rhagfyr 2019 a chyhoeddwyd y Datganiadau Ardal ym mis Mawrth 2020. Mynegodd y BGC bryder ynghylch y Fframwaith Datblygu Cenedlaethol yr ymgynghorodd Llywodraeth Cymru arno y llynedd, ynghylch goblygiadau neilltuo llain las yn yr ardal a'r diffyg uchelgais posibl sydd gan y fframwaith polisi ar gyfer rhanbarth De Ddwyrain Cymru. Mae gwaith ar y gweill i nodi gofynion tir cyflogaeth sy'n cyd-fynd ag uchelgais economaidd y cyngor i sicrhau bod gennym y tir iawn yn y lleoedd iawn i greu swyddi.

Mae'r gwaith wedi'i gwblhau ar yr astudiaeth Tirwedd ac mae hwn i'w gyhoeddi cyn bo hir, yn yr un modd mae'r gwaith ar ynni adnewyddadwy wedi cychwyn ac yn parhau. Mae gwaith tystiolaeth ar adolygiad lletemau gwyrdd yn cael ei wneud, a bydd gwaith hefyd yn cychwyn yn ystod

2020/21 ar y Cynllun Trafnidiaeth Lleol. Mae llwybrau teithio llesol yn cael eu rhychwantu ar hyn o bryd, gyda'r ddau lwybr i ysgolion a chyflogaeth yn flaenoriaeth.

Galluogi cynlluniau ynni adnewyddadwy, yn enwedig cynlluniau sy'n eiddo i'r gymuned, a datblygu atebion newydd gan gynnwys storio, ynni clyfar, gwres a chyflenwad lleol.

1, 5, 7

Tymor Byr

Crynodeb o Gynnydd:

Mae gwell dealltwriaeth o risgiau a chyfleoedd newid yn yr hinsawdd ac o'r angen i leihau allyriadau nwyon tŷ gwydr. Cafodd hyfforddiant penodol Llythrennedd Carbon Gwent ei gyd-ddatblygu a'i gyflwyno ar draws y sector cyhoeddus. Derbyniodd 220 o unigolion ar draws sector cyhoeddus Gwent, gan gynnwys prif weithredwyr ac aelodau etholedig, hyfforddiant. Bydd hyn yn cael ei ehangu trwy raglen "hyfforddi'r hyfforddwr" yn 21/22. Mae sawl menter ac addewid trawsffiniol wedi dod i'r amlwg, trwy sgwrs â chyfranogwyr y bydd Gwent Barod i Hinsawdd yn parhau i'w cefnogi. Gweler rhagor o wybodaeth yn yr astudiaeth achos a ddarperir ar Hyfforddiant Llythrennedd Carbon a drefnwyd yn Sir Fynwy.

Rydym wedi cynyddu gallu sefydliadau ac unigolion trwy sicrhau bod ganddynt yr offer, y sgiliau a'r arweiniad sy'n angenrheidiol i ganiatáu iddynt addasu i effeithiau newid yn yr hinsawdd a lleihau a dileu allyriadau nwyon tŷ gwydr ar draws Gwent. Mae ail weithdy Carbon Cadarnhaol wedi'i ddarparu. Rhannu arfer gorau, cyngor ac arweiniad, hyrwyddo cyfle dysgu rhwng cymheiriaid a defnyddio'r rhwydwaith i helpu i osod ei agenda ei hun.

Mae rhwydwaith Gwent Barod i Hinsawdd, a gychwynwyd trwy'r Grŵp Gweithredu Llesiant Strategol Gwent (GGLISG) ac a arweinir gan Gyfoeth Naturiol Cymru, yn parhau i hwyluso newid ar y raddfa ranbarthol. Trwy weithio gyda'n gilydd, nod y rhwydwaith amrywiol hwn yw cyflymu gweithgareddau'r sector cyhoeddus o amgylch datgarboneiddio cydweithredol ac addasu hinsawdd, gan arfogi pobl a lleoedd i oresgyn yr heriau sydd o'u blaenau. Trwy flaenoriaethu Gweithredu Hinsawdd yn y modd hwn, mae cyrff cyhoeddus yn ardal Gwent wedi dewis mynd i'r afael â'r her hon mewn ffordd sy'n cyfrannu at nodau ac amcanion lluosog llesiant, gan geisio sicrhau nad yw gweithredoedd neu ddiffyg gweithredu yn peryglu anghenion cenedlaethau'r dyfodol heddiw. Mae'r camau a gymerwyd yn 2020/21 yn cynnwys:

- Gwent Barod i Hinsawdd yn cefnogi prosiect y Ganolfan Astudiaethau Economaidd Lleol (CAEL) ar weithredu blaengar. Ariannwyd hwn gan Lywodraeth Cymru i weithio gyda chlwstwr o "sefydliadau angor" y sector cyhoeddus i sicrhau newid systemig mewn economïau lleol ledled Cymru gyda ffocws penodol ar ddulliau caffael blaengar. Mae swyddogion wedi cefnogi'r gwaith hwn ac mae dau o'r meysydd ffocws hefyd yn ymgorffori canlyniadau datgarboneiddio e.e. datgarboneiddio stoc tai a lleoleiddio cadwyni cyflenwi bwyd.
- Mae 62 o unedau gwefru cyflym cerbydau trydan 22kw wedi'u gosod ar 34 o unedau ar draws Gwent. Wedi'u cyflwyno mewn partneriaeth rhwng pum awdurdod lleol Gwent. Darparwyd grant o £465,000 ar gyfer y prosiect gan Swyddfa Cerbydau Allyriadau Isel (SCAI) Llywodraeth y DU, gyda chyllid cyfatebol yn cael ei ddarparu gan bob awdurdod lleol. Cyfrannodd Llywodraeth Cymru a Chyfoeth Naturiol Cymru arian tuag at astudiaeth ddichonoldeb i gefnogi datblygiad y prosiect. Aeth unedau gwefru Sir Fynwy yn fyw ym mis Rhagfyr 2020, ac mae'r data ar ddefnydd wedi bod yn hynod gadarnhaol

Yn 2019/20 nododd y BGC yr angen i'r holl bartneriaid fod yn fwy uchelgeisiol a dangos pa waith sy'n cael ei wneud ar hyn o bryd i liniaru ac addasu i newid yn yr hinsawdd yn dilyn datgan

Argyfwng Hinsawdd yn Sir Fynwy. Comisiynodd Cyfoeth Naturiol Cymru JBA Consulting i gynnal yr adolygiad hwn, er mwyn helpu i ddeall y camau gweithredu ar y cyd pellach y gall holl bartneriaid y BGC eu cymryd a fydd yn elwa fwyaf i helpu i yrru gweithgaredd a chanlyniadau ar lefel leol.

Cwmpas y prosiect hwn oedd canolbwyntio ar fentrau a fydd yn mynd i'r afael â'r argyfwng hinsawdd, yn lleihau allyriadau carbon, yn gwella effeithlonrwydd adnoddau, yn lleihau ôl troed amgylcheddol y sefydliad partner / BGC. Mae'r gwaith hwn bellach wedi'i gwblhau ac mae'r adroddiad wedi'i gynhyrchu a'i gymeradwyo gan y BGC. Mae trefniadau ar waith ar hyn o bryd i weithredu argymhellion yr adroddiad o dan lywodraeth Bwrdd Partneriaeth yr Amgylchedd.

Galluogi teithio llesol a thrafnidiaeth gynaliadwy i wella ansawdd aer a rhoi manteision iechyd ychwanegol.

1, 5, 6, 7

Tymor Canolig

Crynodeb ar Gynnydd :

Gwnaed cryn dipyn o waith i symud ymlaen â'r agenda Teithio Llesol yn Sir Fynwy yn ystod 2020/21. Gwelodd cyfyngiadau'r Covid ostyngiad sylweddol mewn gyrru a mwy o gerdded o fewn ardaloedd sy'n agos i'r cartref. Yn ystod y 12 mis diwethaf, mae Cyngor Sir Fynwy, fel arweinydd y BGC, wedi datblygu dull o Deithio Llesol gyda llywodraethu clir, atebolrwydd a ffocws strategol ar gyfer dyheadau yn y dyfodol. Rhoddwyd dros 2,700 o ymatebion a 772 awr o oriau i gam ymgysylltu Map y Rhwydwaith Teithio Llesol yn ystod haf 2020 gyda 370 o lwybrau a awgrymwyd a 101 o linellau dymuniad newydd yn cael eu hymchwilio. Mae'r ymgynghoriad manwl hwn yn parhau ac yn mynd â ni tuag at y dyddiad cau ym mis Rhagfyr 2021 i'w gyflwyno i Lywodraeth Cymru gyda mewnbwn clir parhaus gan blant, pobl ifanc ac oedolion ledled Sir Fynwy. Mae ein hymgynghoriad wedi cael ei ganmol am lefel y manylder a'r cyraeddiadau, gyda rhywfaint o'n gwaith dilynol yn cael ei ddefnyddio ar lefel genedlaethol yn y Canllawiau Teithio Llesol newydd. Mae Sir Fynwy wedi cynllunio a threialu'r ymgynghoriad statudol cyfreithiol ar y plattform digidol Commonplace, yr awdurdod lleol cyntaf yng Nghymru i wneud hynny.

Cefnogwyd wyth prosiect strategol yn Nhrefynwy a Chil-y-coed i wella'r cynnig Teithio Llesol yn y sir. Mae dau o'r rhain wedi symud i adeiladu a gwnaed cynnydd sylweddol ar bob prosiect arall i symud y rhain ymlaen i'w gweithredu yn y dyfodol. Neilltuwyd cyfanswm o £1.4m y flwyddyn ariannol hon, y buddsoddiad mwyaf mewn Teithio Llesol yn Sir Fynwy hyd yma, gyda phrosiectau ledled y sir yn elwa. Rydym wedi gallu sicrhau dyraniad o £1.9m ar gyfer y flwyddyn ariannol 2021/22 gydag 11 prosiect strategol yn Nhrefynwy, Cil-y-coed a'r Fenni - gan gynnwys buddsoddiad sirol cyfan trwy'r Cyllid Craidd Teithio Llesol.

Yn ogystal â hyn, rydym wedi darparu mwy o gapasiti beicio yng nghanol ein trefi ar gyfer 163 o feiciau, gosod 12 pwmp beic cyhoeddus, treialu e-feiciau gyda grwpiau cymunedol, gweithio gyda Sustrans i fodelu llwybrau blaenoriaeth i'n pedair ysgol uwchradd a chyflwyno cylch gwrthlif lôn yn y Fenni trwy gyllid ymateb i Covid. Bellach mae ffocws strategol clir wedi'i osod, nodi prif lwybrau a sefydlu gweledigaeth i ddatblygu llwybrau yn y dyfodol i annog newid moddol.

Gweithio gyda phlant a phobl ifanc i wella'u hymwybyddiaeth, eu dealltwriaeth a'u gweithredu ar gyfer datblygiad cynaliadwy a'u gwneud yn ddinasyddion cyfrifol byd-eang yn y dyfodol.

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7

Tymor Hir

Crynodeb o Gynnydd:

Mae Gwasanaeth Tân ac Achub De Cymru, gan weithio gyda phartneriaid y BGC ehangach, wedi parhau i ddarparu gwaith gyda phobl ifanc trwy amrywiol fentrau a rhaglenni. Mae'r rhaglenni hyn wedi parhau i archwilio i ehangu'r gwaith hwn trwy alinio â chymau eraill o dan yr amcan i roi'r dechrau gorau posibl mewn bywyd i bobl ifanc. Mae rhai o'r rhaglenni a gyflwynwyd yn 2020/21 fel a ganlyn:

Sgyrsiau Ysgol

Mae Timau Diogelwch Cymunedol a Chriwiau Gweithredol yn ymweld ag ysgolion i gynnal gwasanaethau arbennig sy'n aml yn gweithio mewn partneriaeth ag asiantaethau eraill fel yr Heddlu. Yn cynnwys gwaith tanau glaswellt ac Operation Bang (Tân Gwyllt a Choelcerthi), nod y gwaith hwn yw mynd i'r afael â sut mae pobl ifanc yn gweld ac yn parchu'r amgylchedd ac yn defnyddio lleoedd awyr agored yn ddiogel ac yn barchus.

Mae cyfyngiadau yn ystod y flwyddyn ddiwethaf wedi tarfu'n ddifrifol ar ein rhaglenni gan ganolbwyntio ar blant a phobl ifanc ond fe wnaethom ddatblygu mathau arloesol o ddarparu gan gynnwys sgysiau rhithwir ar-lein a digwyddiadau cymdeithasol o bell yn yr awyr agored. Lle canfuwyd bod ffyrdd o gyflwyno rhaglenni'n ddiogel, e.e. trwy ddefnyddio lleoliadau amgen, dysgwyd gwersi fel bod gennym opsiynau newydd ar gyfer y dyfodol.

Ar gyfer 2021/22 rydym wedi gallu ailgychwyn ein gweithgaredd wyneb yn wyneb, ymweld ag ysgolion ar gyfer sgysiau gyda disgyblion Cyfnod Allweddol 1 a 2 a mynychu gwasanaethau.

Prosiect Phoenix

Rhaglen ymyrraeth ieuencid 5 niwrnod sy'n defnyddio gweithgaredd sy'n gysylltiedig â'r gwasanaeth tân gyda'r nod o fynd i'r afael â materion ymhlith pobl ifanc (11 i 25 oed) yn amrywio o hunan-barch isel a diffyg hyder i ymddygiad gwrthgymdeithasol a / neu faterion yn ymwneud â than - gweithio gydag Unedau Cyfeirio Disgyblion, y Gwasanaethau Prawf a Darparwyr Addysg Amgen. Gall Pobl Ifanc hefyd ennill Cymhwyster Agored. Nod y gwaith hwn eto yw hyrwyddo ymddygiadau cadarnhaol mewn pobl ifanc, yn enwedig mewn perthynas ag ymddygiad gwrthgymdeithasol, troseddau tân a difrod troseddol mewn cymunedau; mae'n canolbwyntio ar fagu hyder a helpu pobl ifanc i ddeall yr hyn y mae'r gwasanaeth tân yn ei wneud a sut mae'n ymgysylltu â'i gymuned ehangach i gadw pobl yn ddiogel ac yn iach.

Prosiect Troseddau a Chanlyniadau

Diffoddwr Tân am Ddiwrnod neu weithdai unigol 1 awr y gwasanaeth tân sy'n darparu addysg gyda'r nod o leihau tebygolrwydd pobl ifanc o gymryd rhan mewn cynnau tanau bwriadol ac ymddygiad gwrthgymdeithasol neu droseddol - Gweithio gydag Unedau Cyfeirio Disgyblion, y Gwasanaethau Prawf, a Darparwyr Addysg Amgen ac ati. Yn yr unfan ar hyn o bryd, wedi'i gynllunio i ddechrau yn ystod y misoedd nesaf.

Cynllun Cadetiaid Tân

Prif ffocws Cadetiaid Tân yw gwella sgiliau dinasyddiaeth allweddol a magu hyder wrth ddatblygu sgiliau trosglwyddadwy, ymarferol ar gyfer hyfforddiant neu gyflogaeth yn y dyfodol. Rhaglen 2 flynedd yw hon lle gall cadetiaid ennill Gwobr Lefel 2 BTEC a gydnabyddir yn genedlaethol mewn Gwasanaethau Tân ac Achub yn y Gymuned. Gall cadetiaid wneud cais i aros ymlaen am y 3edd flwyddyn fel rhan o'n Rhaglen Llysgennad Cadetiaid Tân y mae proses ddethol lawn ar ei chyfer. Mae'r cynllun yn annog defnyddio'r amgylchedd naturiol gyda gweryslla a digwyddiadau yn yr awyr agored, gan ganiatáu i bobl ifanc ymgolli yn yr amgylchedd naturiol trwy weithgareddau, cystadlaethau, digwyddiadau a theithiau dydd. Gohiriwyd y Cynllun Ieuencid unffurf hwn yn 2020 a bydd yn cael ei adfer yng ngorsaf Y Fenni ym mis Medi 2021. Ar hyn o

bryd mae ein carfan newydd o Gadetiaid Tân yn dod i mewn ar gyfer Diwrnodau Cadw mewn Cysylltiad cyn cychwyn ar raglen 2 flynedd o Fedi 2021

Cynllun Ymyrraeth Tân

Mae'r prosiect yn cynnig gwasanaethau i blant, pobl ifanc a'u teuluoedd ac unrhyw asiantaeth a allai fod yn gysylltiedig lle mae pryder am blentyn neu berson ifanc ag ymddygiad cynnau tân. Mae yna 3 lefel o ymyrraeth: Ymweliad â'r Cartref; Y Rhaglen Ddiogel; Y Rhaglen Tân Diogel Wedi'i ohirio ar hyn o bryd, bwriedir iddo ddechrau yn ystod y misoedd nesaf.
Crimes and Consequences Project

Cynllun Gwirfoddoli'r Gwasanaeth Tân ac Achub

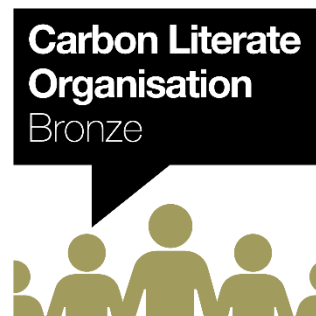
Datblygu perthnasoedd yn y cymunedau yr ydym yn byw ac yn gweithio ynddynt. Mae'r cynllun yn rhoi cyfle i unigolion wneud cyfraniad gwerthfawr i ddiogelwch eu cymuned ac mae hefyd yn darparu sgiliau, gwybodaeth ac adnoddau ychwanegol i'n gwasanaeth. Wedi'i ohirio ar hyn o bryd, bwriedir iddo ddechrau yn ystod y misoedd nesaf, gan gysylltu â'r Rhwydweithiau Cymorth Cymunedol ledled y sir a'r cam yn y cynllun llesiant: "*Hymyddo ddinasyddiaeth weithredol trwy wirfoddoli, bancio amser, cyfnewid sgiliau person i berson a chyfrifoldeb cymdeithasol corfforaethol.*"

Mae gwaith arall a wnaed gan bartneriaid BGC sy'n canolbwyntio ar ddinasyddiaeth fyd-eang yn ystod 2020/21 yn cynnwys:

- Cefnogi ysgolion i ddysgu mwy am Fasnach Deg yn ystod Pythefnos Masnach deg, er gwaethaf heriau addysg gartref.
- Gweithio gyda phartneriaid i helpu i godi ymwybyddiaeth ymysg pobl ifanc am gynhyrchion cyfnod cynaliadwy ac effaith llygredd cyfnod plastig. Mae gweithdai yn cael eu cynnal ar gyfer pobl ifanc trwy Chi Gynhaliol, Fi Gynhaliol, ac mae cynhyrchion cynaliadwy ac aildefnyddiadwy yn cael eu dosbarthu.
- Gan adeiladu ar arolwg Gwneud Eich Marc nododd y bobl ifanc mai newid yn yr hinsawdd a chynaliadwyedd oedd eu prif flaenoriaeth, mae sesiwn ar lein gyda phobl ifanc wedi'i chynllunio a gwaith pellach yn cael ei drafod gyda'r gwasanaeth ieuenctid.

Astudiaeth Achos: Gwent Barod i Hinsawdd - Amddiffyn a gwella gwytnwch ein hamgylchedd naturiol wrth liniaru ac addasu i effaith newid yn yr hinsawdd

Mae'r Prosiect Llythrennedd Carbon yn rhaglen hyfforddi cymheiriaid i gymheiriaid a gydnabyddir yn rhyngwladol sy'n hyrwyddo dealltwriaeth o newid yn yr hinsawdd ac yn grymuso sefydliadau i wneud newid cadarnhaol i leihau allyriadau. Ar gyfartaledd, mae unigolion sy'n cymryd rhan yn yr hyfforddiant yn lleihau eu hallyriadau 5-15%.

Mae'r achrediad Llythrennedd Carbon yn arfogi sefydliadau ag “Ymwybyddiaeth o gostau ac effeithiau gweithgareddau carbon deuocsid bob dydd a'r gallu a'r cymhelliant i leihau allyriadau ar sail unigolyn, cymuned a sefydliad.”

Defnyddiodd Cyngor Sir Fynwy gyllid gan Gyfoeth Naturiol Cymru i gynnig hyfforddiant Llythrennedd Carbon i aelodau partneriaid BGC Sir Fynwy. Yn ogystal â'r prosiect Llythrennedd Carbon yn helpu i gyflawni'r cam o Gynllun Llesiant Sir Fynwy, mae hefyd yn cyd-fynd yn dda â chynllun Gweithredu Brys Hinsawdd Cyngor Sir Fynwy.

Cynigiwyd cyfranogwyr i un o dri chwrs wedi'u teilwra, a gyflwynwyd i gyd ym mis Chwefror a mis Mawrth 2021: Hyrwyddwyr Gweithredu Hinsawdd, Arweinwyr Gweithredu Hinsawdd a Chatalyddion Gweithredu Hinsawdd.

Cofrestrodd cyfanswm o 113 o fynychwyr o ystod o sefydliadau partner BGC Sir Fynwy i gymryd rhan. Mae'r adborth cychwynnol gan gyfranogwyr CSF wedi bod yn gadarnhaol iawn:

“Mae hwn yn gwrs sy'n cyfateb i'm gwerthoedd a gwnes ei fwynhau yn fawr”

“Diolch, gwnes i fwynhau'r cwrs yn fawr. Roedd yn wych am godi ymwybyddiaeth, rwy'n gobeithio y bydd yn rhaid i'r holl staff fynych, neu o leiaf y rheini sy'n gwneud penderfyniadau, roedd yn fwyd i'r meddwl.”

“Edrychaf ymlaen at glywed mwy am y rhwydwaith mewnol, yn hapuss iawn i gefnogi mewn unrhyw ffordd y gallaf. Bydd hefyd yn fy helpu i gaw'r momentwm i fynd, ac fel y dywedwch, fwydo i mewn i'r tîm ehangach a'r gwaith a wnawn.”

“Fe heriodd y cwrs fy mhrosesau meddwl ac mae wedi fy ngwthio i geisio gwneud mwy mewn unrhyw fodd y gallaf. A chymryd camau priodol ym mhob rhan o fy mywyd. Rwy'n mddwl y byddai rhwydwaith anffurfiol yn help mawr i'm cefnogi mewn gweithredu personol a phroffesiynol.”

Er mwyn adeiladu ar y dysgu a'r brwdfrydedd bydd yr awdurdod lleol yn datblygu rhwydwaith o gydweithwyr Carbon Lythrennol i gadw'r momentwm i fynd, a bydd yn ymgymryd â hyfforddiant Hyfforddi'r Hyfforddwr fel y gellir cyflwyno hyfforddiant Llythrennedd Carbon yn fewnol i staff, partneriaid a chymunedau. O ganlyniad i'r hyfforddiant, mae Cyngor Sir Fynwy bellach wedi derbyn statws Sefydliad Llythrennedd Carbon Efydd

Llesiant amcan 4 - Datblygu cyfleoedd i gymunedau a busnesau fod yn rhan o sir sy'n ffynnu'n economaidd ac sydd â chysylltiadau da

Cyfrannodd llesiant at y canlynol

Cymru lewyrchus (1)	Cymru Gydnerth (2)	Cymru Iachach (3)	Cymru sy'n fwy cyfartal (4)	Cymru o gymunedau cydlynus (5)	Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu (6)	Cymru sy'n gyfrifol ar lefel fyd-eang (7)
---------------------	--------------------	-------------------	-----------------------------	--------------------------------	---	---

Er mwyn cyfrannu at Gymru Lewyrchus, mae angen gwneud cysylltiadau rhwng addysg a busnes i sicrhau bod pobl ifanc yn barod ar gyfer swyddi'r dyfodol. Bydd y Fargen y Ddinesig yn cyfrannu'n allweddol at Gymru Lewyrchus, ond bydd hefyd yn allweddol yn adeiladu ar gryfderau ein heconomi, ein treftadaeth a'n diwylliant lleol er mwyn sicrhau'r cyfraniad mwyaf posibl i'r economi. Bydd seilwaith trafniadaeth gynaliadwy yn allweddol i sicrhau bod pawb yn gallu cael gafael ar swyddi a hyfforddiant, ynghyd â lleihau allyriadau carbon.

Cyflawni'r Ateb

Mae natur datblygu economaidd yn golygu bod y darlun yn aml yn symud yn gyflym ac mae angen i wasanaethau cyhoeddus fod yn ymaddasol ac yn ymatebol i'r dirwedd newidiol hon. Ar hyn o bryd mae'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus yn adolygu'r camau y bydd yn canolbwyntio arnynt o dan yr amcan hwn gan ystyried y dystiolaeth ddiweddaraf o les economaidd yn y sir a'r datblygiadau diweddaraf mewn datblygu economaidd yn lleol, yn rhanbarthol ac yn genedlaethol. Gwneir unrhyw newidiadau dilynol i'r camau y bydd y Bwrdd yn canolbwyntio arnynt o dan yr amcan hwn yng nghynllun llesiant y Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus.

Bydd y BGC yn canolbwyntio ar y canlynol	Dolenni Amcan	Nodau	Effaith
Gwneud y mwyaf o gynnydd yn Sir Fynwy fel rhan o'r Fargen Ddinesig	 	1, 4, 5	Tymor Canolig

Crynodeb o Gynnydd:

Mae Adolygiad Porth cyntaf Llywodraeth y DU o Fargen Prifddinas-Ranbarth Caerdydd (PRC) bellach wedi dod i gasgliad llwyddiannus sydd wedi datgloi cyfran pum mlynedd nesaf cyllid buddsoddi llywodraeth y DU.

Mae Prifddinas-Ranbarth Caerdydd bellach yn dechrau trosglwyddo o gynnig rhaglen y Fargen Ddinesig pur i ddull rhanbarthol mwy strategol, gan deithio tuag at y newid i strwythur Cydbwyllgor Corfforaethol. Wrth symud ymlaen, bydd y ffoecs ar gyflawni'r hanfodion strategol 'Pump i Bump' - *Adeiladu'n Ôl yn Well, Dod yn Ddinas-Ranbarth, Lefelu i Fyny, Graddio i Fyny a Datblygu Chystyran Economaidd* - mae pob un ohonynt yn gyfle i adeiladu a chefnogi twf cynhwysol ar draws y rhanbarth

<p>Gwell dealltwriaeth o ddyfodol gwaith a sicrhau bod hyfforddiant a busnes yn cysylltu ag addysg i nodi'r sgiliau sydd eu hangen ar weithlu Sir Fynwy nawr ac yn y dyfodol</p>	 	<p>1</p>	<p>Tymor Canolig</p>
<p>Crynodeb o Gynnydd:</p> <p>Mae amrywiaeth o waith yn cael ei symud ymlaen i gefnogi cyflwyno'r cam hwn sy'n cynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Datblygu cronfa ddata o gyflogwyr i wella cysylltiadau presennol â busnesau lleol, cyflogwyr a darparwyr hyfforddiant i greu profiadau gwaith, cyfleoedd hyfforddiant gwell a chyfleoedd cyflogaeth; • Cynyddu ymgysylltiad rhwng pobl ifanc, oedolion a busnesau lleol wrth ysgogi llwybrau gyrfa a chyfleoedd cyflogaeth lleol yn y dyfodol; • Rhaglen cymunedau ar gyfer Gwaith a Mwy - lleihau nifer y bobl sydd mewn perygl o dlodi, gwella cyflogadwyedd, lefel sgiliau a hyfforddiant ymhlith cyfranogwyr a darparu mynediad at gyflogaeth â chyflog uwch / lleihau tlodi gwaith • Skills@Work yn darparu cymwysterau sy'n gysylltiedig â gwaith i uwchsgilio'n pobl i gynorthwyo gyda chyflogaeth gynaliadwy a gwell enillion;; • Gwella'n cynnig o hyfforddiant a chymhwyster i gwrdd â galwadau lleol a herio'r cyfnod wedi Covid 19; • Datblygu prospectws cyflogaeth a sgiliau sy'n dangos ein cynnig, cyfleoedd i ailsgilio / uwchsgilio, cefnogaeth cyflogaeth a llwybrau gyrfa yn y dyfodol. 			
<p>Datblygu technolegau newydd i wella trafndiaeth wledig</p>	 	<p>1, 4, 5, 7</p>	<p>Tymor Canolig</p>
<p>Crynodeb o Gynnydd:</p> <p>Mae plattform trafndiaeth ddigidol wedi'i ddatblygu gydag arian rhaglen Catalydd GovTech Llywodraeth y DU. Cronfa her yw hon i gymell cwmnïau preifat i ddatrys rhai o'r problemau mwyaf sy'n wynebu gwasanaethau cyhoeddus. Mewn ardaloedd gwledig, mae'r diffyg trafndiaeth, cyfyngu ar gyfleoedd gwaith a mynediad at weithgareddau cymdeithasol yn un her o'r fath a'r syniad yw y gellir profi atebion yn Sir Fynwy cyn cael eu graddio mewn rhannau eraill o'r DU.</p> <p>Mae'r modiwl trafndiaeth Thrive wedi'i ddatblygu gan Box Clever Digital. Fe'i targedwyd i ddechrau at ddatrys unigedd ac unigrwydd cyn y pandemig ac mae mynychder y sefyllfaoedd hyn bellach yn llawer mwy. Mae'n hanfodol cwrdd â chyngor y llywodraeth a gofal iechyd wrth ddarparu'r gwasanaeth hwn ond wrth i'r rheolau gael eu llacio, mae gallu trafndiaeth yn y gymuned i helpu i liniaru'r mater hwn yn amlwg.</p> <p>Mae'r plattform yn cynnwys cynlluniwr teithiau, yn darparu mynediad at drafndiaeth ymatebol i'r galw a chynlluniau ceir cymunedol a chynllun rhannu lifft diogel o'r enw tagio ymlaen. Llwyddwyd i oresgyn yr anawsterau o nodi union leoliadau mewn ardaloedd gwledig trwy ymgorffori'r teclyn What3Words sy'n nodi union leoliadau.</p> <p>O ganlyniad i bellter cymdeithasol a chyfarwyddyd aros gartref, mae profion y byd go iawn wedi cael eu gohirio. Mae hyn wedi rhoi mwy o amser i'r datblygwyr fireinio'r datrysiad yn seiliedig ar ddysgu. Gall nodweddion newydd adlewyrchu cyngor y llywodraeth sy'n dod i'r amlwg ar gludiant pobl a gall Thrive ddangos nodweddion craff sy'n cefnogi'r ymateb ôl-Covid yn fwy deallus. Er enghraifft, gellir cyfyngu siwrneiau i'r rhai sy'n cychwyn neu'n gorffen mewn lleoliad gofal iechyd yn unig; gall y plattform gynnal cyfradd ddeiliadaeth isel o bobl o wahanol aelwydydd ond gall ganiatau mwy o ddeiliadaeth gan bobl o'r un cyfeiriad cartref (neu sawl cartref yn dibynnu ar</p>			

ganllawiau cyfredol y llywodraeth); mae potensial hefyd i gysylltu'r platfform â Thracio ac Orlhain.

Mae'r datblygwyr bron â gallu cynnal profion beta ac mae gweithdai wedi'u hamserlennu i brofi'r system ar gyfer defnyddioldeb ac ymarferoldeb.

Hwyluso gwell rhwydweithio busnes i rannu gwybodaeth a mynediad at dechnoleg a chyfleoedd rhanbarthol i alluogi busnesau i dyfu		1	Tymor Byr
--	---	----------	------------------

Crynodeb o Gynnydd:

Mae meithrin perthynas â'r sector busnes lleol ers cwblhau'r Asesiad Lles gwreiddiol wedi datgelu i ba raddau y mae rhwydweithio busnes yn digwydd eisoes. Mae hwn yn ddatblygiad cadarnhaol iawn.

Mae rhwydweithiau a digwyddiadau rhannu gwybodaeth yn cynnwys:

- Parhau i adeiladu perthnasoedd â'r sector busnes lleol trwy Fforwm Cydnerthu Busnes Sir Fynwy sy'n esblygu, sydd wedi'i ehangu i i gynnwys cynrychiolwyr o bob un o'r sefydliadau pwysig ochr yn ochr â phartneriaid gwreiddiol megis Llywodraeth Cymru, Ffederasiwn Busnesau Bach, Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd, Ymweld â'r DdenaGwy, Gŵyl Fwyd Y Fenni a Swyddogion perthnasol. Caiff y Fforwm ei chadeirio gan yr Aelod Cabinet dros Fenter a'r Dirprwy Arweinydd a'r Aelod Cynulliad Laura Jones, yr Arweinydd a Phrif Weithredwr CSF yn mynychu'n aml;
- Cyfarfod deufisol gyda chydweithwyr Prifddinas-Ranbarth Caerdydd a Swyddogion Arweiniol Datblygu Economaidd yn rhanbarthol;
- Cyfarfodydd rheolaidd gyda Thîm Economaidd Rhanbarthol De-ddwyrain Cymru i drafod cyfleoedd yn ogystal â pharhau â chyfarfodydd rheolaidd gyda chydweithwyr Adfywio Llywodraeth Cymru i drafod y camau nesaf ar gyfer datblygu'r canol tref.

Archwilio'r potensial ar gyfer canolfannau rhagoriaeth arbenigol yn Sir Fynwy e.e. bwyd / lletygarwch, amaethyddiaeth, twristiaeth a thechnoleg	 	1, 2, 6	Tymor Canolig
--	--	----------------	----------------------

Crynodeb o Gynnwys:

Cymeradwywyd y Cynllun Gweithredu Datblygu Bwyd fel rhan o fersiwn tri o'r Strategaeth Cyfiawnder Cymdeithasol ym mis Mawrth 2021. Mae gweithgaredd yn parhau i ddatblygu cyfleoedd i gynyddu argaeledd bwyd cynaliadwy a lleol o ffynonellau i gyflenwi twristiaeth a busnesau yn y rhanbarth:

- Mae rhaglen datblygu data gwytnwch bwyd ar y gweill i ddadansoddi a holi data a fydd yn helpu i lywio cyfleoedd tyfu bwyd cynaliadwy yn y sir;
- Cynhaliwyd cyfarfod agoriadol Partneriaeth Bwyd Cynaliadwy Sir Fynwy a thrafodwyd cylch gorchwyl;
- Cyflwynwyd cais i'r rhwydwaith Lleoedd Bwyd Cynaliadwy gyda chais ategol am swydd Cydlynnydd i gefnogi Partneriaeth Bwyd Cynaliadwy Sir Fynwy;
- Mae ymgysylltu â llunwyr polisi a rhanddeiliaid yn parhau i feithrin arfer gorau ymhlith y sectorau bwyd lleol.

Craffu ar Amcanion Llesiant

Mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol yn dibynnu'n bennaf ar rôl craffu llywodraeth leol i sicrhau gwelliant parhaus. Yn Sir Fynwy, mae Pwyllgor Dethol pwrpasol y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus wedi cyflawni'r rôl hon.

Mae'r Pwyllgor wedi ehangu ei gylch gwaith i ganolbwyntio ar weithgaredd cydweithredol gan gynnwys, ond heb fod yn gyfyngedig, i'r BGC. Mae hyn yn golygu y bydd yn craffu ac yn herio'n adeiladol, lle mae pwerau'n caniatáu, waith ac effeithiolrwydd partneriaethau strategol (gan gynnwys y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus) a darparwyr gwasanaethau cyhoeddus eraill i sicrhau atebolrwydd cyhoeddus am wasanaethau cydweithredol a gwell canlyniadau i bobl yn Sir Fynwy.

Yn ystod 2020/21, mae'r gwaith y mae'r Pwyllgor wedi'i graffu yn cynnwys:

- Y dull o fynd i'r afael â thlodi ac anghydraddoldeb yn Sir Fynwy a chynnwys partneriaid mewn ymdrechion ar y cyd i fynd i'r afael â thlodi ac anghydraddoldeb;
- Adroddiad Blynyddol 2019/20 y BGC lle'r oedd y pwyllgor yn dwyn partneriaid y BGC i gyfrif am ddarparu dulliau cydweithredol i wella llesiant yn Sir Fynwy;
- Y risgiau sy'n gysylltiedig â phandemig y feirws yn Sir Fynwy ac i ba raddau y gall y rhain ofyn am ymateb gwasanaeth cyhoeddus cyfan yn ychwanegol at y camau lliniaru hynny a roddwyd ar waith gan yr awdurdod lleol.

Gellir dod o hyd i adroddiadau a chopïau o gofnodion y Pwyllgor Dethol ar <https://www.monmouthshire.gov.uk/home/democracy-councillors/>

Cynghorau Cymuned a Thref

Mae tîm Datblygu Cymunedol a Phartneriaeth Cyngor Sir Fynwy wedi parhau i weithio'n agos gyda Chynghorau Cymuned a Thref dros y flwyddyn ddiwethaf. Er bod effaith Covid wedi'i themlo ar draws y sir gyfan, mae Cynghorau Cymuned a Thref wedi parhau i ymateb i anghenion yn eu cymunedau. Mae'r tabl isod yn rhoi rhai enghreifftiau o'r gwaith a wnaed gan ein Cynghorau Cymuned a Thref dros y 12 mis diwethaf; gan ddangos sut y maent wedi parhau i weithio ar y cyd ac ar gyflymder gan ymateb i rai o'r heriau yn eu priod gymunedau. Mae'n werth nodi, nad yw'r rhestr hon yn gynhwysfawr ac nad yw ond yn fraslun o waith rhagorol ein partneriaid dinesig.

Rhoi'r dechrau gorau posib mewn bywyd i blant a phobl ifanc	
Cyngor Tref Y Fenni	<p>Cefnogi iechyd meddwl a llesiant emosiynol pobl ifanc</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wedi darparu cefnogaeth emosiynol ychwanegol i bobl ifanc. Roedd cyllid ychwanegol ar gael i'r prosiect SHIFT a arweiniwyd gan Gyngor Sir Fynwy i gynyddu nifer yr oriau fyddai ar gael yn Y Fenni i gefnogi pobl ifanc sy'n profi problemau llesiant emosiynol • Wedi darparu cyfleoedd i bobl ifanc ddod ar draws gwahanol brofiadau drwy arian grant i Ganolfan Gymunedol Y Fenni a hefyd i gynllun chwarae CSF, er mwyn sicrhau bod gweithgareddau chwarae Covid ddiogel ar gael yn ystod haf 2020 <p>Gweithio i fynd i'r afael ag anweithgarwch corfforol a gordewdra er mwyn gwella llesiant</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wedi darparu gweithgareddau ha far gyfer plant dan 11 oed. Wedi cyfrannu £12,000 tuag at gynllun chwarae haf Y Fenni; • Wedi gwella cyfleusterau ar gyfer gweithgaredd yn yr awyr agored. Wedi cymeradwyo arian ar gyfer ail-wynebu'r cyrtiau caled blaenorol ym Mharc Beili. Bydd y gwaith yn parhau i gael ei gyflawni yn 2021/22
Cyngor Tref Trefynwy	<p>Rhoi'r dechrau gorau posibl mewn bywyd i blant a phobl ifanc</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cynghorwyr wedi'u penodi fel Llywodraethwyr ar y 3 ysgol gynradd yn Nhrefynwy. • Parhau i gefnogi Ysgol Gyfun Trefynwy drwy'r "Gweithgor Cyswllt Cyngor Ysgol". • Y Cyngor wedi cefnogi cystadlaethau darllen lleol yr haf. • Darparwyd cefnogaeth ariannol i Gynllun Chwarae'r Haf a chyflenwyd blychau celf gan Gyngor Sir Fynwy (yn cynnwys dosbarthu blychau celf i blant lleol). • Wedi dechrau'r cynllun Clwb Sinema i Blant mewn partneriaeth â Theatr y Savoy Trefynwy.

Cyngor Tref Cas-gwent	<ul style="list-style-type: none"> • Wedi darparu gweithgareddau haf ar gyfer plant 5 i 11 oed - o ganlyniad i'r pandemig newidiodd y gweithgareddau haf arferol o gel eu rhedeg mewn tri safle i gael eu rhedeg o'r Ganolfan Hamdden oherwydd bod yr ysgolion ar gau. Gwnaed cymorth ariannol o £20,000 tuag at gyflawni cynlluniau chwarae mynediad agored ac roedd nifer dda wedi manteisio ar y cynlluniau. Yng Nghas-gwent roedd 96% o'r llefydd y talwyd amdanynt ar y cynllun wedi'u llogi (y ganran uchaf yn y sir) ac roedd 66% o'r llefydd am ddim wedi'u llogi (dyma'r ail uchaf yn y sir). Roedd yr adborth a dderbyniwyd gan blant a rhieni eleni yn gadarnhaol iawn. Cefnogodd y Cyngor Tref hefyd Gyngor Sir Fynwy i gyflenwi'r Pecynnau Chwarae allan i'r gymuned. • Wedi mynd i'r afael â'r pryderon ynghylch newyn gwyliau - Canslwyd y cynllun Rhaglen Cyfoethogi Gwyliau Ysgol (RhCGY) o ganlyniad i'r Pandemig, fodd bynnag, cefnogodd y Cyngor Tref yn ariannol Gymdeithas Tai Sir Fynwy gyda'u Brechwastau a'u Picnicau Cymunedol a ddarparodd frechwastau ar gyfer yr wythnos i'r rheini'n mynychu. • Wedi cefnogi plant y cafodd eu teuluoedd eu heffeithio gan Bandemig Covid 19 - Rhoddodd y Cyngor Tref gymhorthdal o £30,000 i gymdeithas rhieni ac Athrawon Clwstwr Ysgolion Cas-gwent o gynllun Ariannu Brys Covid. Defnyddiwyd yr arian hwn oedd ei wir angen ar draws yr holl ysgolion yng Nghas-gwent gan ganiatáu cefnogaeth ac adnoddau ychwanegol i'r teuluoedd niferus a effeithiwyd gan argyfwng Covid. Y prif feysydd pryder o fewn yr holl ysgolion oedd ynysu cymdeithasol, iechyd meddwl a llesiant, eithrio digidol a diffyg darpariaeth ar gyfer dillad cynnes yn y gaeaf, mynediad at Gwnselydd a oedd ar gael ar-lein i gynnig cefnogaeth gyda llesiant, gwybodaeth ar Ddiogelwch Cenedlaethol Ar-lein sy'n darparu gwybodaeth ac awgrymiadau ar ddiogelwch i ddisgyblion a rhieni sy'n treulio amser gartref yn ynysu. • Cynghorwyr fel Llywodraethwyr Ysgol - Mae cynghorwyr yn cymryd y swyddogaeth hon gan roi eu hamser, eu sgiliau a'u harbenigedd ar ffurf gwirfoddoli i helpu eu hysgolion i roi'r addysg orau bosibl i'r plant. • Digwyddiadau Cymunedol - Wedi cefnogi digwyddiadau cymunedol ac wedi annog ymgysylltu â phobl ifanc.
Cyngor Tref Cil-y-coed	<ul style="list-style-type: none"> • Yr Awdurdod wedi penodi cynrychiolwyr ar fyrddau llywodraethu ysgolion. • Cefnogaeth ariannol a chyflwyno gwobrau yn Her Darllen yr Haf. • Gweithio gydag ysgolion a Hybiau Cymunedol.

Ymateb i'r heriau sy'n gysylltiedig â newid demograffig

Cyngor Tref Y Fenni	<p>Datblygu rhwydweithiau ar gyfer pob oedran sy'n cefnogi llesiant pobl yn eu cymunedau lleol</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wedi cefnogi sefydliadau cymunedol a gynigiodd weithgareddau ar gyfer yr holl genedlaethau ac a gynigiodd amgylchedd yn llawn cymorth a chroeso - Mae cytundeb cyllido aml-flwyddyn y Cyngor Tref ag Ymddiriedolaeth Gymunedol Y Fenni yn cyfrannu at gostau staffio a rhedeg y gweithgareddau a alluogodd y ganolfan gymunedol i redeg rhaglen gyfyngedig o weithgareddau
---------------------	--

	<p>gan gynnwys cinio â chymhorthdal a boreau coffi pan oedd cyfyngiadau Covid wedi'u lleddfu yn yr haf/yn gynnar yn yr Hydref..</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cefnogodd Cyngor Tref Y Fenni Bartneriaeth Menter Gymunedol Y Fenni a gynigiodd gefnogaeth a chyngor i drigolion, yn enwedig y rheini oedd yn byw yng ngogledd Y Fenni. • Deialog well gyda grwpiau trefol. Roedd nifer o grwpiau wedi peidio â chwrrd yn ystod 2020-21, fodd bynnag bu trafodaethau parhaus gyda grwpiau amgylcheddol ynghylch mwy o gydweithio. <p>Archwilio'r potensial i ddatblygu perthnasoedd da rhwng pobl o wahanol oeddrannau</p> <ul style="list-style-type: none"> • Roedd y gwaith datblygu ar y gweill i sicrhau bod yr holl brosesau ystafell gefn ar waith. Wedi'i hyrwyddo drwy blatfform Ein Sir Fynwy, byddai 'Mabwysiadu Gardd' yn cydweddu garddwyr gyda 'rhai a hoffai fod yn arddwyr' gyda phobl sydd berchen ar dipyn o ofod gardd, gorau oll os ydynt yn byw yn agos at ei gilydd. Mae perchnogion yr ardd yn caniatáu i'r garddwyr ddefnyddio rhan o'u gardd i dyfu bwyd neu flodau, ac fel cyfnewid bod rhan o'u gardd yn cael gofal. Mae hyn yn dileu'r pryder a'r gorbryder o fethu â rheoli'r garddio. Gallai'r garddwyr ddymuno rhannu peth o'u cynnyrch gyda'r perchennog, neu helpu i gadw rhan arall o'r ardd yn edrych yn ddestlus, ond nid oedd hyn yn amod y cynllun. Nod y prosiect hwn yw hyrwyddo cyfeillgarwch ar draws cenedlaethau, yn bennaf, rhwng garddwyr iau a pherchnogion gerddi sy'n hŷn.
Cyngor Tref Trefynwy	<ul style="list-style-type: none"> • Wedi sefydlu partneriaethau gweithio gyda Mind Sir Fynwy i sicrhau darpariaeth tymor hir o gefnogaeth iechyd meddwl ar gyfer trigolion Sir Fynwy gan gynnwys darparu "Swyddog Llesiant". • Wedi ymateb fel ymgynghorai i'r Cynllun Datblygu Lleol ar gyfer Sir Fynwy a mynychder Cynghorwyr mewn gweithdai ar gyfer y cynllun. • Wedi cefnogi grwpiau lleol a ganolbwyntiodd ar leihau unigrwydd a'r teimlad o ynysu ac wedi annog ymgysylltu cymunedol drwy'r cynllun arian grant cymunedol. • Wedi cefnogi Cyngor ar Bopeth a gefnogodd yn ei dro'r gymuned ar amrywiaeth o achosion. • Wedi gweithio gyda swyddogion lleol yr heddlu i sicrhau dealltwriaeth o sut mae newid demograffig wedi cael effaith ar drosedd yn Nhrefynwy.
Cyngor Tref Cas-gwent	<ul style="list-style-type: none"> • Wedi sicrhau mynediad hawdd i ddiffribilydd cymunedol ar draws pum ward Cas-gwent - Wedi mabwysiadu hen flychau ffôn yn Rhodfa Dinbych a Sgwâr Cendl i osod diffribilyddion â mynediad i'r cyhoedd. Gosod Diffribilydd Allanol Awtomatig (DAA) y tu allan i Ysbyty Cymunedol Cas-gwent. • Yn ariannol wedi cefnogi'r Drill Hall a Chanolfan Gymunedol Bulwark a welir fel hybiau lleol o weithgaredd cymunedol lle gall pobl fod yn weithredol ac yn cael eu cefnogi. – derbyniodd y ddwy ganolfan £8,000 mewn arian yn 20/21 gydag aelodau yn cynrychioli'r Cyngor mewn cyfarfodydd.

	<ul style="list-style-type: none"> • Darparwyd cefnogaeth ariannol i nifer o sefydliadau a oedd yn cefnogi pobl hŷn – darparwyd arian grant i Ganolfan Palmer i'w galluogi i barhau i ddarparu gwasanaeth oedd ei wir angen a allai fel arall deimlo'n ynysig, yn unig ac analluog i gwrdd â ffrindiau o ganlyniad i bandemig Covid-19. • Ailagor y Ganolfan Gymunedol ar ôl covid – wedi cyflenwi pob canolfan gymuned gyda'r Cyfarpar amddiffynnol Personol (CAP) i'w galluogi i ailagor yn ddiogel. • Wedi parhau i gefnogi Cyngor ar Bopeth yng Nghas-gwent – Galluogi trigolion o bob oed i gael cyngor a chefnogaeth yn rhad ac am ddim ar amrywiaeth eang o faterion. • Cynrychiolwyr ar bwyllgorau – wedi darparu cynrychiolaeth y Cyngor ar nifer o bwyllgorau allanol gan gynnwys Ymddiriedolaeth Canolfan Palmer, Ymddiriedolaeth Llesiant Pobl Hŷn, Siambr Masnach a Thwristiaeth Cas-gwent, Teledu Cylch Cyfyng, Ansawdd Aer. • Gweithio mewn Partneriaeth MIND Sir Fynwy - partneriaeth wedi cychwyn ym Mai 2020 gyda'r cytundeb y byddent yn darparu sesiynau llesiant a gwytnwch i unigolion sy'n oedolion a fydd yn helpu teuluoedd i ymdopi â heriau bywyd. • Cynllun Lle Cyfan ar gyfer Cas-gwent a fydd yn gweithredu fel Canllawiau Cynllunio Atodol yng Nghynllun Datblygu Lleol y Cyngor Sir gan ganiatáu i'r gymuned ddylanwadu'n gadarnhaol ar y math o ddatblygiadau yn y dyfodol yng Nghas-gwent. Yn ychwanegol, bydd y cynllun hwn yn gweithredu fel cyfrwng y gall y Cyngor Tref drwyddo ymgysylltu â'r gymuned i ddod o hyd i anghenion a dyheadau ei thrigolion a defnyddio'r dystiolaeth hon i ddeall sut orau i gyflawni prosiectau o fewn y gymuned i alinio â chyfrifoldebau'r Cyngor dan Ddeddf Cenedlaethau'r Dyfodol.
Cyngor Tref Cil-y-coed	<ul style="list-style-type: none"> • Wedi cynnal grwpiau cymorth i gefnogi iechyd a llesiant. • Wedi gweithio mewn partneriaeth i helpu i leihau unigrwydd a'r teimlad o fod yn ynysig. • Wedi cefnogi digwyddiadau sy'n gwella iechyd a llesiant.

Amddiffyn a gwella gwytnwch ein hamgylchedd naturiol wrth liniaru ac addasu i effaith newid yn yr hinsawdd

Cyngor Tref Y Fenni	<ul style="list-style-type: none"> • Wedi cynyddu'r defnydd o blannu cyfeillgar i beillwyr yn y planwyr yn y canol tref. Roedd y Cyngor Tref yn llwyddiannus yn ei gais am gyllid Lleoedd Lleol ar gyfer Natur. Mae hyn wedi galluogi dau wely mawr i gael eu hailblannu gyda phlannu cyfeillgar i beillwyr, 30 o flychau adar i'w gwneud gan blant ysgol a'u gosod yn y dref, cynhyrchu llwybr a thaflen bioamrywiaeth, plannu corridor bywyd gwyllt ar Ddolydd y Castell. • Wedi cefnogi grwpiau gwirfoddoli sy'n cyfrannu at gynnal a chadw parciau'r dref - Cytunodd y Cyngor Tref gyllideb ar gyfer ariannu aml-flwyddyn i wella
---------------------	---

	<p>gwaith y grwpiau lleol sy'n cyfrannu at gynnal a chadw'r manau gwyrdd. Bydd hyn yn eu galluogi i gynllunio rhaglen waith gyda mwy o sicrwydd.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wedi creu cynefinoedd newydd drwy ailblannu ardaloedd yn y dref lle mae'r plannu presennol yn wael a fawr o werth i fioamrywiaeth. Cyflawnwyd cam cyntaf yr ailblannu yn 2020-21 mewn cydweithrediad â Chyngor Sir Fynwy. Cyflawnir mwy o ailblannu yn nhymer yr Hydref 2021. • Wedi paratoi adroddiad yn amlinellu sut mae'r Cyngor Tref yn cwrdd â'i oblygiadau dan Adran 6 Deddf Amgylchedd (Cymru). Paratowyd ac uwchlwythwyd yr adroddiad i wefan y Cyngor Tref. Cynhwysir gwybodaeth bellach yn adroddiad Blynyddol y Cyngor a ddosbarthwyd i bob cartref ac yn adroddiad cynnydd y Cynllun Strategaeth a Gweithredu sydd ar gael ar wefan y Cyngor. Mae'r cynllun Strategaeth a Gweithredu diwygiedig yn cynnwys gweithredoedd i gynnal, gwella a hyrwyddo bioamrywiaeth. • Wedi parhau i hyrwyddo menter Ail-lenwi'r Fenni – Bu cynnydd cyfyngedig yn ystod 2020/21 o ganlyniad i'r pandemig, fodd bynnag mae'n parhau'n ymrwymiad.. • Trafodaethau'n parhau gyda staff a disgyblion yn Ysgol y Brenin Harri i ddeall beth mae pobl ifanc eisiau yn eu cymuned. Roedd y bobl ifanc yn awyddus i ymgysylltu â'r Cyngor Tref yn enwedig ynghylch yr agenda heb blastig. Bu trafodaethau cychwynnol rhwng Dirprwy Bennaeth ysgol Uwchradd y Brenin Harri'r VIII a'r Cyngor Tref ynghylch y defnydd o blatfform lygadlleisiol democratiaeth ddigidol, fodd bynnag o ganlyniad i'r pandemig bu'n rhaid cyfyngu ar y gwaith, ond mae'n dal fel ymrwymiad.
Cyngor Tref Trefynwy	<ul style="list-style-type: none"> • Gwaith ar y prosiect i'w barhau ar gyfer Nid yw Natur yn Ddestlus. • Wedi cefnogi Trefynwy fel menter Tref Wenyn drwy newid y cynllun plannu yn yr holl blannwyr a'r gwelyau blodau lleol i blanhigion lluosfwydd cyfeillgar i wenyn. • Wedi cefnogi menter "Dim Torri Gwair Mai" a phlannu blodau gwyllt mewn manau agored o gwmpas y dref. • Wedi parhau â'r gwaith prosiect a ymgymerwyd gan Weithgor ACE Trefynwy a gynhwysai'r Wyl Wenyn a'r digwyddiad Doctor Beic. • Wedi parhau i gefnogi'r Gweithgor heb Blastig, y Gweithgor Teithio Llesol a'r Gweithgor Sbwriel sydd i gyd yn canolbwyntio ar amddiffyn ein hamgylchedd naturiol. • Roedd y bwa helygen a grëwyd ar gyfer y digwyddiad Nadolig yn ddeunydd naturiol a ddaeth o ffynhonnell gynaliadwy ac y gellir ei ddefnyddio ar gyfer digwyddiadau yn y dyfodol.
Cyngor Tref Cas-gwent	<ul style="list-style-type: none"> • Argyfwng Hinsawdd; Datganodd y Cyngor Tref argyfwng hinsawdd ac mae wedi bod yn archwilio ffyrdd o leihau allyriadau carbon deuocsid i sero-net erbyn 2030. Mae nifer o fentrau yn dal i gael eu harchwilio. • Bioamrywiaeth; Sicrhodd y Cyngor Tref gyllid grant i gael mynediad at becyn 'gardd pili pala' mewn partneriaeth â Chadw Cymru'n Daclus ar gyfer plannu

yng Ngorsaf Fysiau Cas-gwent. Yn anffodus, o ganlyniad i'r cyfyngiadau yn eu lle o gwmpas Covid 19 ni fu'n bosibl cael yr ysgolion cynradd lleol a Thrawsnewid Cas-gwent i gymryd rhan, felly plannodd cynrychiolwyr o sefydliad Cadw Cymru'n Daclus yr ardal a bydd y Cyngor Tref yn cynnal a chadw tan yr amser y codir y cyfyngiadau.

- Glanhau Strydoedd; Mae'r Cyngor Tref yn gweithio mewn partneriaeth gyda Chyngor Sir Fynwy i ddarparu gwasanaeth glanhau strydoedd cyflawn i Gas-gwent. Mae hyn yn cynnwys glanhau'r Dref, gwagio biniau sbwriel, cynnal a chadw'r tir, cynnal a chadw'r meinciau a gosod rhai yn eu lle ac unrhyw ddyletswyddau ad hoc eraill sy'n ofynnol.
- Trawsnewid Cas-gwent / Cas-gwent heb blasting; daliwyd i gefnogi'r ddau grŵp yn ariannol.
- Casglu Sbwriel; Mae'r Cyngor Tref yn cefnogi ac yn hyrwyddo'r grwpiau casglu sbwriel gaiff eu cynnal ar draws y dref.
- Menter Cyngor Sir Fynwy "Rhowch Gerdyn Coch i Faw Cŵn"; Mae'r Cyngor Tref wedi cymryd y cyfrifoldeb o wagio 35 o finiau baw cŵn ar draws Cas-gwent ac mae'n gweithio gyda'r Cyngor Sir dan y cynllun "Rhowch Gerdyn Coch i Faw Cŵn i addysgu trigolion ynghylch peryglon baw cŵn.
- Sbwriel Gwm Cnoi; Gosododd y Cyngor Tref chwe Bin Peli Gwm mewn lleoliadau lle canfuwyd bod sbwriel gwm cnoi yn broblem sylweddol ac i annog y cyhoedd i leihau sbwriel gwm mewn ffordd sy'n annog economi gylchol.
- Lleihau biliau ynni ar draws yr holl adeiladau / adeiladau a reolir sy'n eiddo i'r Cyngor; Adnewyddwyd cyfleustodau'r Porthdy gydag ynni rhannol wyrdd.
- Ceisiadau Cynllunio; Ystyriwyd ceisiadau cynllunio am eu heffaith amgylcheddol ynghyd â'u gofynion busnes a chymeriad hanesyddol y dref.
- Ffynhonnau Dŵr; ymchwilio i adfer y ffynnon ddŵr yn y Dell a hefyd darparu ffynnon ddŵr yng Nglanrafon.
- Rheseli Beiciau; Gweithiodd y Cyngor Tref gyda Chyngor Sir Fynwy gan arwain at nifer o reseli beiciau a gorsaf trwsio beiciau yn cael eu gosod ledled y dref a'r Bulwark i annog teithio mwy llesol.
- Rhwystr Gwyrdd yr A48; Cyflwyniad i Gyngor Dosbarth Fforest y Ddena i am arian grant Adran 106 sy'n talu'r costau sy'n gysylltiedig â gosod rhwystr gwyrdd ar hyd rhan o'r a48 er mwyn darparu rhwystr i ronynnau disel ynghyd â chreu cyfleoedd i gynyddu bioamrywiaeth a lleihau dŵr wyneb ffo.
- Biniau Ailgylchu yng Nglanrafon; Caiff biniau ailgylchu eu storio nawr yng Nglanrafon ar gyfer eu defnyddio'n gychwynnol yn ystod digwyddiadau, fodd bynnag cafodd y cynllun ei ehangu i gael ei ddefnyddio drwy gydol misoedd yr haf.
- Storfa eurobiniau toeon gwyrdd; Mae'r prosiect yn mynd rhagddo i osod storfa eurobiniau toeon gwyrdd.

	<ul style="list-style-type: none"> • Wedi cynyddu'r defnydd o blannu peillwyr gyfeillgar yn y dref. Gosodwyd planwyr cychwynnol ledled y dref lle plannwyd planhigion sy'n gyfeillgar i beillwyr ledled y dref a phlannwyd planhigion sy'n gyfeillgar i beillwyr. Mae contractwr blodau'r dref yn dod o hyd i blanhigion o feithrinfa heb fawn, yn ailddefnyddio leiniau basgedi crog ac mae'r holl bridd ar ddiwedd yr haf yn cael ei ailgylchu. • Y modd o weithio i lanhau strydoedd; mewn ymdrech i annog bioamrywiaeth Street Cleansing ways of working; in an effort to encourage cyfleoedd bioamrywiaeth a chefnogi peillwyr cytunodd y Cyngor Sir i ardal o blannu blodau gwyllt yng Nglanrafon. Yn ychwanegol, o fewn partneriaeth Criw Glanhau Strydoedd y Dref mae CSF yn ymchwilio i'r opsiwn o gerbyd trydan i godi sbwriel a chodi chwyn anfrodorol. • Arolwg Ynni'r Dref; Mae'r prosiect yn mynd rhagddo; comisiynwyd arolwg gan y Ganolfan Technoleg Amgen (CTA) i gyflawni adroddiad yn darparu gwybodaeth megis llinell sylfaen ac allyriadau CO2 presennol, gallu'r ynni adnewyddadwy presennol, effeithlonrwydd ynni a chynhyrchu ynni adnewyddadwy ond y gellir ei deilwra i gyfateb i anghenion Cas-gwent.
Cyngor Tref Cil-y-coed	<ul style="list-style-type: none"> • Blodau gwyllt a phlannu. • Cadw Cymru'n Daclus, hyb sbwriel, baner werdd. • Monitro'r angen am ffynhonnell ynni amgen. • Dyletswydd dan Ddeddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016 i gynnal a chadw a gwella bioamrywiaeth.

Datblygu cyfleoedd i gymunedau a busnesau fod yn rhan o sir sy'n ffynnu'n economaidd ac â chysylltiadau da

Cyngor Tref Y Fenni	<ul style="list-style-type: none"> • Wedi sefydlu Grŵp Gweithredu Canol Tref Y Fenni; cynnydd cyfyngedig o ganlyniad i Covid, ond yn dal yn ymrwymedig • Wedi cyfrannu at ganol tref lewyrchus yn economaidd. Mae'r Cyngor Tref yn annog twristiaeth drwy ei weithredoedd niferus, sef cefnogaeth ariannol i'r Ganolfan Groeso, cyfrannu tuag at gyhoeddi Ymweld â'r Fenni, llwyfannu digwyddiadau yn rhad ac am ddim, Goleuadau Nadolig a'r digwyddiad cynnau'r goleuadau sy'n gysylltiedig, cefnogaeth ariannol i'r amrywiol wyliau a gynhelir yn y dref. Yn 2020-21, cyflwynwyd Cynllun Goleuadau Nadolig newydd gyda chynnau'r goleuadau'n rhithwir. Dim ond dwy o'r gwyliau trefol niferus a gefnogwyd gan y Cyngor Tref aeth rhagddynt ar blatfform rhithwir. • Mae'r Cyngor Tref hefyd yn darparu gwasanaethau sy'n creu canol tref mwy dymunol a mwy hygyrch, sef cyfraniad sylweddol Cyngor Sir Fynwy i ddarparu toiledau cyhoeddus, glanhau'r strydoedd a Theledu Cylch Cyfyng a phlannu a chynnal a chadw planwyr parhaol cyngor y dref drwy'r flwyddyn.
---------------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> • Cyfrannodd y Cyngor Tref at y ffitiadau a'r gosodiadau newydd ar gyfer y Ganolfan Groeso wrth ail-leoli i Neuadd y dref a chyfrannodd at baentio'r gwaith pren allanol yn Neuadd y Dref yn dilyn adnewyddu mewnol sylweddol.
Cyngor Tref Trefynwy	<ul style="list-style-type: none"> • Wedi datblygu partneriaethau gydag Ymddiriedolaeth Savoy Trefynwy, Pencampwyr Cymunedol Rotari Trefynwy a'r Cyngor ar Bopeth. • Wedi cefnogi gwelliannau i Stryd Monnow er mwyn annog twristiaeth a siopwyr lleol i'r ardal yn dilyn pandemig COVID 19. • Yn ariannol mae wedi cefnogi prosiectau sy'n seiliedig ar y gymuned drwy'r cynllun grant cymunedol.. • Mae'r goleuadau Nadolig, a'r digwyddiadau Nadoligaidd sy'n gysylltiedig, yn dwyn y gymuned allan i fwynhau popeth sydd gan y dref i'w gynnig ac mae'n annog cefnogi'r economi leol. • Mae'r Pwyllgor Cynllunio wedi bod yn eiddgar i wahodd busnesau newydd i Drefynwy yn ystod y pandemig gan gymeradwyo sawl newid defnydd adeiladau a chymeradwyo caniatâd hysbysebu pan fydd yn berthnasol.
Cyngor Tref Cas-gwent	<ul style="list-style-type: none"> • Cynllun Lle Cyfan; oherwydd y pandemig oedwyd y prosiect hwn ychydig fisoedd. Mae erbyn hyn, fodd bynnag, yn mynd rhagddo a ninnau ar y cam o wahodd grwpiau cymunedol i gymryd rhan mewn digwyddiadau rhanddeiliaid ar-lein. Gofynnwyd i drigolion hefyd i gymryd rhan er mwyn llunio dyfodol Cas-gwent. • Gweithio gyda sefydliadau eraill / busnesau lleol sy'n dod â masnach i'r ardal; sefydlwyd perthynas rhwng Cwrs Rasio Cas-gwent gyda'r bwriad o weithio mewn partneriaeth well i ddwyn ymwelwyr i mewn i Gas-gwent. Arian cyllid i'r Ganolfan Groeso i'w chaniatáu i aros ar agor. • Mae'r Cyngor Tref yn ymrwmo i drefnu Bandiau ar y Bandstand bob haf. Cefnogi'r digwyddiadau a gynhyrchwyd gan Dîm Digwyddiadau Cas-gwent. Wedi gweithio mewn partneriaeth â Green Top Events i ddarparu marchnad wythnosol ar ddydd Sul rhwng Ebrill a Rhagfyr gan annog pobl leol i gael stondinau.
Cyngor Tref Cil-y-coed	<ul style="list-style-type: none"> • Wedi gweithio mewn partneriaeth gyda grwpiau, sefydliadau a gwirfoddolwyr cymunedol. • Wedi cefnogi economi'r gymuned a gweithgareddau ar gyfer trigolion.

Mae'r Cynghorau Tref sydd o dan y Ddeddf wedi paratoi adroddiadau blynyddol manylach, gan dynnu sylw at y gwaith maen nhw wedi bod yn ei wneud hyd yma i helpu i gyflawni dyheadau'r cynllun Llesiant. Gellir gofyn am yr adroddiadau hyn gan dîm cymorth y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus trwy e-bostio partneriaethau@monmouthshire.gov.uk. Mae'r adroddiadau'n tynnu sylw at sut mae'r Cynghorau Cymuned a Thref yn ymgorffori'r 5 ffordd o weithio, gan aros yn drw i egwyddorion Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol. Bydd y Tîm Datblygu Cymunedol a Phartneriaethau yn parhau i weithio'n agos gyda Chynghorau Tref i sicrhau bod perthnasoedd yn

parhau'n gryf a bod cyfleoedd yn cael eu nodi yn gynharach a'u cynyddu i'r eithaf trwy weithio ar y cyd go iawn, gan sicrhau bod cymunedau lleol wrth wraidd unrhyw weithgaredd. Bydd Cyngorau Cymuned a Thref a'r BGC yn parhau i weithio'n agosach yn 21/22 ac yn sicrhau cyfathrebu effeithiol, cydweithredu a chynnwys y gymuned yn wirioneddol.

Sut ydym ni'n gwneud?

Dangosyddion Cenedlaethol

Mae Llywodraeth Cymru wedi cyhoeddi 46 o ddangosyddion cenedlaethol sydd â rôl bwysig wrth helpu i fesur y cynnydd a wneir tuag at gyflawni'r nodau llesiant. Defnyddiwyd y dangosyddion yn Sir Fynwy i helpu'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus i ddeall llesiant economaidd, cymdeithasol, amgylcheddol a diwylliannol.

Er na fydd y dangosyddion cenedlaethol yn mesur perfformiad cyrff cyhoeddus unigol na Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus, mae'n rhaid i'r BGC eu hystyried i olrhain y cynnydd sy'n cael ei wneud yn erbyn y nodau llesiant, a lle mae data ar lefel leol ar gael, y cynnydd a wnaed yn Sir Fynwy.

Nodwyd rhai o'r dangosyddion cenedlaethol sy'n arbennig o berthnasol i'n hamcanion yn y cynllun llesiant. Mae'r data diweddaraf ar gyfer y dangosyddion hyn, lle mae diweddariad ar gael ar lefel sirol, yn Nhabl 1 isod. Gall hefyd fod yn ddefnyddiol cymharu Sir Fynwy ag awdurdodau eraill sydd â nodweddion tebyg. Mae cymariaethau'n seiliedig ar offeryn Awdurdodau Cymaradwy Data Cymru ar gyfer awdurdodau lleol Cymru a newidynnau a ddewiswyd i ymwneud â'r pwnc a gwmpesir gan y dangosydd. Ni fydd gan bob un o'r dangosyddion ddata ar gael i wneud y gymhariaeth hon.

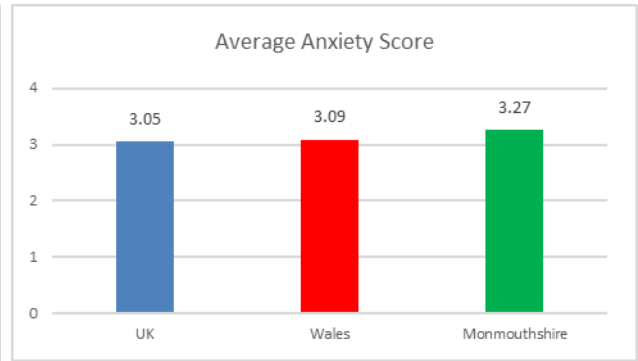
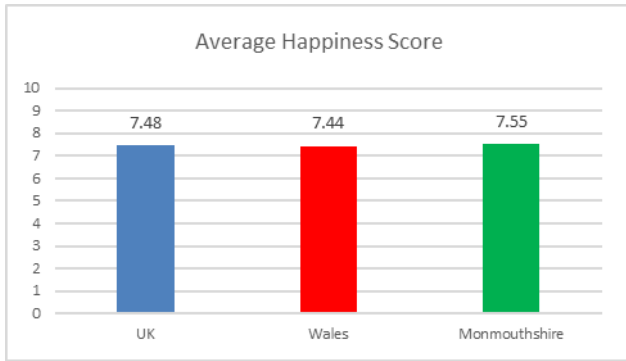
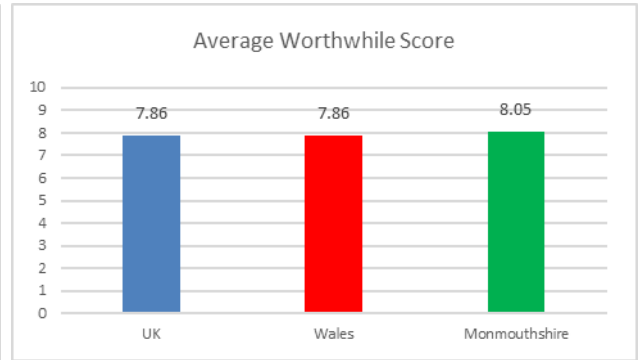
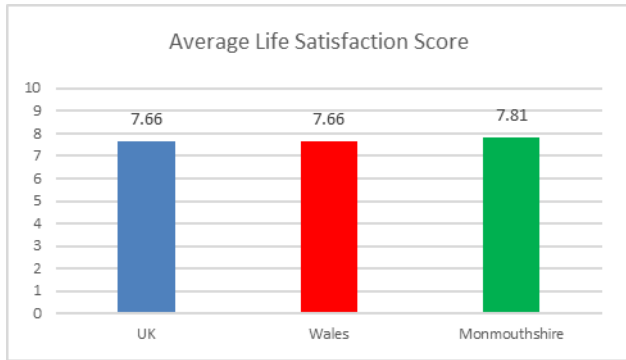
Mae cyfnod amser y data a gwmpesir yn y diweddariad hwn yn amrywio yn ôl dangosydd, bydd rhai dangosyddion yn ymdrin â chyfnod y pandemig tra bydd eraill â'r cyfnod cyn y pandemig.

SYG Mesur Llesiant Cenedlaethol

Mae rhaglen Mesur Llesiant Cenedlaethol y Swyddfa Ystadegau Gwladol hefyd yn asesu llesiant personol fel rhan o'r Arolwg Poblogaeth Blynyddol. Mae'r arolwg yn holi'r cwestiynau:

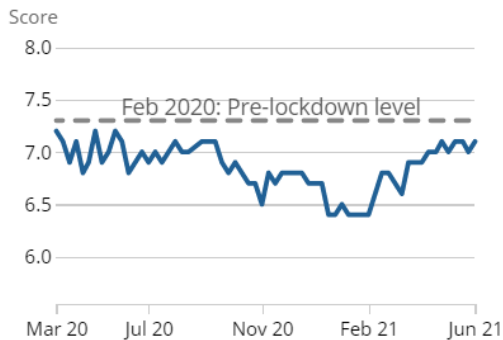
- Boddhad Bywyd – yn gyffredinol, pa mor hapus ydych chi â'ch bywyd ar hyn o bryd?
- Gwerth chweil- Yn gyffredinol, i ba raddau ydych chi'n teimlo bod y pethau rydych chi'n eu gwneud yn eich bywyd yn werth chweil?
- Hapusrwydd – Yn gyffredinol, pa mor hapus oeddech chi'n teimlo ddoe?
- Gorbryder – ar raddfa lle mae 0 yn “heb orbryderu o gwbl” a 10 yn “hollol orbryderus”, yn gyffredinol, pa mor orbryderus oeddech chi'n teimlo ddoe?

Dangosir y canlyniadau blynyddol llawn diweddaraf ar gyfer Sir Fynwy (o 2019/20) ar gyfer y cwestiynau hyn yn y graffiau isod ochr yn ochr â chyfartaleddau'r DU a Chymru. Mae hyn yn dangos bod ymatebion trigolion Sir Fynwy yn sgorio ychydig yn uwch na'r DU a Chymru ar gyfer pob mesur gan gynnwys gorbryder, sydd wedi cynyddu o 2.83 yn 2018/19 i 3.27 yn 2019/20. Mae hyn i raddau helaeth yn cwmpasu'r cyfnod cyn y pandemig.

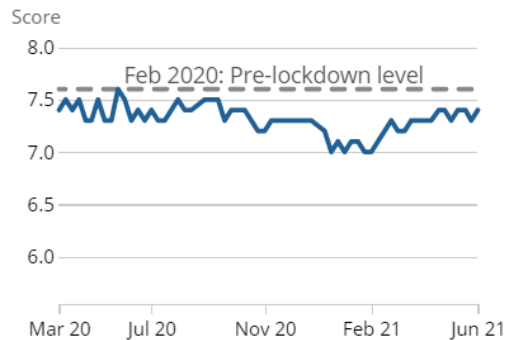

Enghraifft o farn pobl yn cael ei chipio ar lesiant unigol o ganlyniad i bandemig y coronafeirws (COVID-19) yw arolwg wythnosol y SYG ar effaith y coronafeirws ar fywyd o ddydd i ddydd ym Mhrydain Fawr. Mae'n dangos effaith y pandemig ar lesiant; mae data ar gyfer Prydain Fawr rhwng Mawrth 2020 a Mehefin 2021 yn dangos bod y lefelau hapusrwydd mwyaf diweddar yn debyg i lefelau cyn-bandemig:

Overall, how **satisfied** are you with your life nowadays?

Overall, to what extent do you feel that the things you do in your life are **worthwhile**?

Overall, how **happy** did you feel yesterday?

Overall, how **anxious** did you feel yesterday?

Lansiodd Iechyd Cyhoeddus Cymru ymgyrch llesiant i fynd i'r afael ag effaith negyddol COVID-19 ar lesiant meddyliol, corfforol a chymdeithasol pobl yn www.phw.nhs.wales/news/public-health-wales-launches-new-covid-19-wellbeing-campaign/

Diweddariad Asesiad Llesiant

Mae pandemig COVID-19 wedi cael effaith ddwys ar ein ffordd o fyw a'n llesiant. Bydd y BGC yn parhau i adolygu'r dystiolaeth ddiweddaraf i ddeall effaith y pandemig ar lesiant yn Sir Fynwy.

Dros y 12 mis nesaf, cynhelir diweddariad o'r asesiad llesiant. Fel rhan o gynigion sy'n cael eu datblygu ar hyn o bryd ar gyfer ffurfio BGC rhanbarthol ledled Gwent, mae dull ar gyfer cynnal Asesiad Llesiant integredig a chydweithredol yn cael ei ddatblygu. Bydd hyn yn asesu llesiant economaidd, cymdeithasol, amgylcheddol a diwylliannol yr ardal a'r bobl sydd ynddi ar hyn o bryd ac yn y dyfodol.

Bydd yr asesiad yn defnyddio ystod eang o ddata, ymchwil academiaidd, tystiolaeth a barn pobl, o ymarfer ymgysylltu a gynhelir, i'n helpu i ddeall llesiant presennol ac yn y dyfodol yn y rhanbarth, yn Sir Fynwy a'r pum ardal leol sy'n rhan o Sir Fynwy, fel y'i diffiniwyd yn yr asesiad llesiant blaenorol.

Tabl 1: Dangosyddion Cenedlaethol	Ffynhonnell	Dolen i Amcan	Cymru	Ardaloedd cymharol tebyg	Sir Fynwy Yn flaenorol	Sir Fynwy Yn gyfredol
Canran yr oedolion sydd â llai na dau ymddygiad ffordd iach o fyw (ddim yn ysmegu, pwysau iach, yn bwyta pum ffrwyth neu lysieuyn y dydd, heb yfed uwchlaw'r canllawiau a chwrdd â'r canllawiau gweithgaredd corfforol)	National Survey for Wales	Amcan 1 & 2	10% (2018/19 & 2019/20)	11% (Ceredigion) 8% (Gwynedd) 11% (Wrecsam)	6% (2017/18 & 2018/19)	7% (2018/19 & 2019/20)
Sgôr 9 pwynt wedi'i gapio ar gyfartaledd o ddisgyblion (dros dro) (Cyflwynwyd y mesur dros dro hwn yn 2019, ac mae'n disodli'r hen fesur o sgôr 8 pwynt wedi'i gapio)	Welsh Examination database	Amcan 1 & 4	354.4 (2019)	362.4 (Gwynedd) 382.5 (Ceredigion) 358.8 (Powys)	Heb fod ar gael	367.4 (2019)
Gwerth Ychwanegol Gros (GYG) yr awr a weithiwyd (o'i gymharu â chyfartaledd y DU)	ONS Regional Economic Analysis: Sub-regional productivity indicators	Amcan 4	83.3 (2018)	96.2 (Bro Morgannwg a Chaerdydd)	87.1 (2017 – Sir Fynwy a Chasnewydd)	86.2 (2018 - Sir Fynwy a Chasnewydd)
Gwerth Ychwanegol Gros (GYG) yr awr a weithiwyd (£) (Ddim yn ddangosydd cenedlaethol, wedi'i gynnwys fel cyd-destun pellach i'r dangosydd cenedlaethol "o'i gymharu â chyfartaledd y DU")	ONS Regional Economic Analysis: Sub-regional productivity indicators	Amcan 4	£29.2 (2018)	£33.7 (Bro Morgannwg a Chaerdydd)	£29.9 (2017 – Sir Fynwy a Chasnewydd)	£30.2 (2018 – Sir Fynwy a Chasnewydd)
Incwm Gwario Cartrefi Gros y pen	ONS, gross disposable household income per head	Amcan 4	£17,100 (2018)	£19,331 (Bro Morgannwg) £18,295 (Powys) £16,249	£20,761 (2017)	£21,707 (2018)

Tabl 1: Dangosyddion Cenedlaethol	Ffynhonnell	Dolen i Amcan	Cymru	Ardaloedd cymharol tebyg	Sir Fynwy Yn flaenorol	Sir Fynwy Yn gyfredol
Canran y bobl mewn gwaith.	ONS, Annual Population Survey	Amcan 4	73.6% (blwyddyn yn diwedd 31 Mawrth 2020)	(Gwynedd) 74.6% (Bro Morgannwg) 77.6% (Powys) 75.4% (Gwynedd)	77.7% (blwyddyn yn diwedd 31 Mawrth 2019)	79.6% (blwyddyn yn diwedd 31 Mawrth 2020)
Canran y bobl sy'n byw mewn cartrefi mewn amddifadedd materol.	National Survey for Wales	Amcan 1, 2 & 4	13% (2019/20)	8% (Bro Morgannwg) 10% (Powys) 11% (Gwynedd)	9% (2018/19)	10% (2019/20)
Lefelau llygredd nitrogen deuocsid (NO2) yn yr awyr.	Department for Environment, food and rural affairs	Amcan 3	9 (2018)	6 (Sir Ddinbych) 5 (Ceredigion) 6 (Conwy)	8 (2017)	8 (2018)
Cynhwysedd (mewn MW) offer ynni adnewyddadwy wedi'i osod	Department for Business, Energy and Industrial Strategy	Amcan 2 & 3	3515.5 (2019)	244.5 (Sir Ddinbych) 187.7 (Ceredigion) 754.7	85.3 (2018)	85.4 (2019)

Tabl 1: Dangosyddion Cenedlaethol	Ffynhonnell	Dolen i Amcan	Cymru	Ardaloedd cymharol tebyg	Sir Fynwy Yn flaenorol	Sir Fynwy Yn gyfredol
Canran y bobl sy'n fodlon â'u gallu i gyrraedd / cyrchu'r cyfleusterau a'r gwasanaethau sydd eu hangen arnynt.	National Survey for Wales	Amcan 1, 2, 3 & 4	80% (2018/19)	(Conwy) 78% (Sir Benfro) 65% (Ynys Môn) 63% (Gwynedd)	Heb fod ar gael	79% (2018/19)
Canran y bobl sy'n fodlon â'r ardal leol fel lle i fyw.	National Survey for Wales	Amcan 1, 2, 3 & 4	85% (2018/19)	90% (Sir Benfro) 89% (Ynys Môn) 89% (Gwynedd)	91% (2016/17)	92% (2018/19)
Canran y bobl sy'n Gwirfoddoli	National Survey for Wales	Amcan 1, 2, 3 & 4	26% (2019/20)	32% (Sir Benfro) 28% (Ynys Môn) 33% (Gwynedd)	36% (2016/17)	32% (2019/20)
Canran y bobl sy'n cymryd rhan mewn gweithgareddau chwaraeon dair gwaith neu fwy yr wythnos.	Adult – National Survey for Wales	Amcan 2 & 3	32% (2019/20)	34% (Ceredigion) 33% (Gwynedd) 34% (Wrecsam)	38% (2018/19)	36% (2019/20)

Tabl 1: Dangosyddion Cenedlaethol	Ffynhonnell	Dolen i Amcan	Cymru	Ardaloedd cymharol tebyg	Sir Fynwy Yn flaenorol	Sir Fynwy Yn gyfredol
	Children – Sport Wales, school sport survey	Amcan 1 & 3	47.6% (2018)	52.5% (Ceredigion) 48.8% (Gwynedd) 44.2% (Wrecsam)	48.8% (2015)	45.0% (2018)

Camau Nesaf

Ni fydd adeiladu cymunedau cynaliadwy, gwydn yn Sir Fynwy yn broses gyflym; mae'r Asesiad Llesiant a'r Cynllun Llesiant yn fecanweithiau annatod i'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus weithio tuag at hyn.

Er bod feirws Covid-19 yn cael effaith uniongyrchol ar iechyd pobl, bydd y pandemig yn effeithio ar lesiant economaidd, cymdeithasol, amgylcheddol a diwylliannol y sir yn y tymor byr a'r tymor hwy. Mae yna heriau ond hefyd cyfleoedd, er enghraifft, y potensial i adeiladu ar y gwerth ychwanegol aruthrol gan wirfoddolwyr sy'n gweithio'n galed a'r ysbryd cymunedol sy'n cael ei feithrin mewn amgylchiadau sy'n aml yn anodd.

Mae cynllun llesiant presennol Sir Fynwy yn gosod yr amcanion a'r camau ar gyfer gweithio mewn partneriaeth ar gyfer y BGC hyd at 2023. Mae angen parhau i ganolbwyntio ar gyflawni'r rhain i wella llesiant yn Sir Fynwy.

Er mwyn sicrhau bod y BGC yn parhau i ganolbwyntio ar y materion sydd bwysicaf i lesiant yn Sir Fynwy, cynhaliwyd adolygiad o gamau blaenoriaeth, sy'n feysydd ar gyfer ffocws penodol. Yn dilyn gweithdy wedi'i lywio gan y dystiolaeth a'r meddwl diweddaraf gan bartneriaid, gan gynnwys trwy bandemig y coronafeirws, mae'r BGC wedi cytuno y byddai rhai partneriaid yn blaenoriaethu gwaith cydweithredol yn arbennig dros y ddwy flynedd sy'n weddill o'r cynllun llesiant presennol, sef: Hinsawdd a datgarboneiddio, iechyd meddwl, yr economi ac yn benodol i ba raddau y gallai'r pandemig fod wedi gwaethygu anghydraddoldeb. Bydd y rhain yn cael eu datblygu i fod yn rhaglen weithgaredd â ffocws dros y ddwy flynedd nesaf, gyda strwythurau partneriaethau i gefnogi cyflawni.

Mae arweinwyr gwasanaethau cyhoeddus yng Ngwent wedi cytuno i ddechrau'r cynllunio i symud i Fwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Gwent rhanbarthol. Mae cynigion yn cael eu datblygu ar hyn o bryd ar gyfer ffurfio BGC Gwent, a fydd yn destun craffu a phenderfyniad pellach. Mae dull rhanbarthol yn cynnig cyfleoedd i wella llesiant pobl ledled Gwent trwy wella gweithio ar y cyd. Er mwyn hwyluso hyn mae cyfleoedd i gryfhau llywodraethu ac atebolrwydd a chefnogi tirwedd partneriaeth gliriach gan gynnwys darparu'r catalydd ar gyfer asesiad llesiant rhanbarthol a chynllun llesiant sy'n cynnal atebolrwydd lleol.

Yn ganolog i'r dull sy'n cael ei ddatblygu mae cynnal darpariaeth ac atebolrwydd lleol a ffocws parhaus ar weithio mewn partneriaeth ar brosiectau sy'n benodol i lesiant yn Sir Fynwy. Bydd angen i'r trefniadau ar gyfer partneriaeth a chydweithio yn Sir Fynwy barhau. Bydd datblygiad pellach trefniadau partneriaethau lleol yn cael ei ystyried a'i alinio yn unol ag unrhyw drefniadau rhanbarthol a roddir ar waith, gan sicrhau bod ethos Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol yn parhau i fod wrth wraidd y strwythur hwn.